Postimees

81. aastakäik

Ilmub iga päev.

Toimetus ja peakontor Tartus, Ülikooli t. 21/23.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Viru tn. nr. 11.

Telefonid Tartus: Tegevtoimetaja ja toimetuse sekretär 2-86, Tartu teated 1-86, siseriik 2-68, välispoliitika osakond ja kaugeköned 9-86. Arijuhatus 65, trükikojajuhataja 14-65, talitus 80, raamatukauplus 2-50. — Posti jooksev arve nr. 2171.

Telef. Tallinnas: Toimetus 436-81, kontor 436-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soovil.

Kuulutuste hinnad: Kuulutuste kirjaga: kuulutuste üüljel 5 senti, teksti ees 12 senti, teksti sees 15 senti mm. Kohaotsimiskuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha valiku soove täidetakse ainult võimalust mööda.

Kuulutusi sama päeva lehe jaoks võetakse vastu kella ½11-ni ja laupäeval kella 10-ni päeval „Postimehe" raamatukaupluses, Suurturg 16, ja kontoris, Ülikooli 21/23.

Üksiknumber 6 senti

Hinnata kaasandeks igal pühapäeval pilkeleht „Sädemed"

„Postimehe" tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu — kr. 1.65, 2 kuud — kr. 3.30, 3 k. — kr. 4.40, üle 3 kuu korraga tellides iga lisakuu kr. 1.40, 6 k. — kr. 8.60, 9 k. — kr. 12.80, 12 k. — kr. 17.—. Välismaale — kr. 4.— kuus.

Tellimishind Tartu linna tellijaile kojukandmisega on võrdne postiga tellimise hinnaga.

Postita (s. o. Tartus talitusest ise ära viies) 1 kuu — kr. 1.50, 2 kuud — kr. 3.—, 3 k. — kr. 3.95, üle 3 kuu korraga tellides iga järgnev kuu kr. 1.15.

Aadressi muutmine 25 senti.

„LASTELEHT" alates 1. jaanuarist: 1 kuu — 40 s., 2 k. — 80 s., 3 k. — kr. 1.10, 12 k. — kr. 3.50. Üksiknumber 20 senti. Ilmub 2 korda kuus.

Nr. 341 Neljapäeval, 16. detsembril 1937 Tänast lehte 8 leheküige

Jaapani järgmisteks eesmärkideks Hankou ja Kanton

Jaapani dessantväed teel Lõuna-Hiinasse? — Põhja-Hiina uus valitsus „sõbralik kõikidele, välja arvatud kommunistid"

Briti ja Ameerika märgukirjad Tokio valitsusele

Tokiost, 16. dets. (Havas). Jaapanlaste järgmisteks eesmärkideks on vallutada Hankou ja Kanton.

Ajaleht „Nitshi-Nitshi" teatab Hongkongist, et seisukord Kantonis on õige pinev. Marsjal Tshiangkaishek kavatsevat koondada sinna üle 300.000 sõduri.

Lõpuks arvab leht, et Kantoni okupeerimine jaapanlaste poolt lõpeb Hiina vägede vastupanu.

Pekingist, 16. dets. (Reuter). Siin on kujundatud uus valitsus, kes valitseb kõiki territooriume, kust Kuomintang on välja aetud, kaasa arvatud ka Shanghai, ütles Reuterile Tangerhho uue valitsuse juht. Rezhiimil on Jaapanilt de facto tunnustus, et ta on Hiina valitsus. Uus Hiina valitsus otsib välisriikidelt tunnustust ja rahanduslikku koostööd. Ta on sõbralik kõikidele, välja arvatud kommunistid. Presidendi valimine on veel varajane. Käesoleval silmapilgul koosneb valitsus ainult administratiiw-, kohtu- ja seadusandlikudest komisjonidest. Välis- ega sõjaministeeriumi ei ole.

Rünnak Lõuna-Hiinale?

Telegrammid Kantonist teatavad, et 12 weolaeva, mis on laaditud sõjavägedega, on Jaapani sõjalaevade saatel lähenemas Toishanile, kus ka varem on Jaapani sõjavägesid maale saadetud. Need teated ei ole veel leidnud ametlikku kinnitust.

Jaapani mereväeülesuste tegevus Hongkongi piirkonna vetes annab põhjust arvata, et jaapanlased kavatsevad ka Lõuna-Hiinat rünnata. Eriti mereväeringkonnad on väga huvitatud kuuldustest, mis jutustavad, et Jaapanil on kavatsus Kantonisse sisse tungida.

Briti protestikiri Jaapanile

Briti valitsus esitas Jaapani valitsusele protestikirja jaapanlaste kallaletungide kohta Briti sõja- ja kaubalaevadele Wuhus ja Nankingi läheduses.

Need kallaletungid, öeldakse kirjas, selgesti tõstavad üles tõsiseid küsimusi.

Olles üksikasjalikult kirjeldanud rünnakuid, öeldakse märgukirjas edasi: Tema Majesteedi valitsusel oli heameel saada Jaapani valitsuselt 14. detsembri märgukiri, milles Jaapani valitsus avaldab oma sügavat vabandust kallaletungide eest Tema Majesteedi laevadele ja milles öeldakse, et Jaapani valitsus otsekohe on astunud tarvilikke samme sellelaadiliste vahejuhtumiste vältimiseks tulevikus, et süüdlased saavad vastava karistuse ja et Suur-Britanniale antakse kahju eest tarvilikku heakstegemist.

Ühtlasi avaldab Jaapani valitsus tõsist lootust, et need õnnetud vahejuhtumid „ei riiva traditsioonilist sõprust" Suur-Britannia ja Jaapani vahel. Briti laevade pommitamine oli „juhuslik", lisatakse Jaapani märgukirjas juurde.

Tema Majesteedi valitsus märgib ära, et jaapanlased ei rünnanud Briti laevu ettekavatsetult.

Briti saadikule Tokios tehti ülesandeks nõuda kindlustust, et kõik Jaapani märgukirjas öeldu käiks wõrdselt ka nende kallaletungide kohta.

Tema Majesteedi valitsus eriti märgib ära, et

süüdlased saavad vastava karistuse.

Süüdlaste karistamine Tema Majesteedi valitsusele näib ainsa meetodina edasiste vägivallategude vältimiseks.

Ühenduses sellega Tema Majesteedi valitsus võib ainult meelde tuletada varemaid vahejuhtumeid, mille puhul Jaapani valitsus avaldas kahetsust rünnakute eest Briti kodanikkudele ja nende varandusele, andes ühtlasi kindlustuse, et on astutud vastavaid samme kallaletungide kordumise vältimiseks.

Briti valitsus tuletab meelde oma saadiku Knatchbull-Hugesseni ründamist, millele järgnes kallaletung Briti ametnikkude autodele, kallaletungid Briti tsiviilisikutele ja sõjaväelastele Shanghais, samuti ka teisi vahejuhtumeid. Korduvalt Jaapani valitsus on kinnitanud oma tahet täiesti austada kolmanda riigi huvisid Hiina-Jaapani konfliktis.

On selge, et Jaapani valitsuse poolt selliste kallaletungide ärahoidmiseks seni astutud sammud ei ole andnud tagajärgi, ja **Tema Majesteedi valitsus peab nõudma, et talle teatatakse, et tegelikult on astutud niisuguseid samme, mis teevad kindlasti lõpu eelpool tähendatud vahejuhtumite võimalusele.**

Ameerika märgukiri Jaapani valitsusele ühes reparatsiooni nõudmisega suurtükipaadi „Panay" põhjalaskmise eest ja kindlate ning eriliste sammude astumise nõudmisega selleks, et wältida uusi kallaletunge Ameerika kodanikkudele ja seadusewastaseid vahelesegamisi Jaapani võimude poolt, on inglaste ja ameeriklaste arvates toonilt teravam, kui üksi teine Ameerika diplomaatiline dokument viimaste aastate jooksul.

Jaapani valitus saatis Washingtoni märgukirja, milles pakub vabandust ja heakstegemist samal viisil nagu märgukirjas Briti valitusele.

Ameerika suurtükipaadi „Panay" pardal haavata saanud võeti Briti suurtükipaadi „Bee" pardale. „Bee" otsib jõekaldad läbi selleks, et kindlaks teha, kas veel mõni inimene ei ole elusa pääsenud. Nüüd on kõik ellujäänud teada. „Panay" pommitamisel sai surma ainult 2 inimest: üks laevapere liige ja Torino „Stampa" erikirjasatja itaallane signor Sandri.

Pommitati Tshuntshuni

ETA. 3 Jaapani lennukit on pommitanud Tshuntshuni, mis asetseb Hiina-Briti piiril. Arvatakse, et Jaapani lennukid kavatsesid purustada silla, mis ühendab Hiinale kuuluvaid maa-alasid.

Ajutine valitsus alaliseks

Domei agentuur teatab, et Pekingi autoriteetsetest ringkondadest kuuldub, et lähemal ajal moodustatakse uus korrapärane valitsus, mis asendab praeguse ajutise valitsuse. Ajutise valitsuse tähtsamateks eesmärkideks on:

1) Hiina rahva heaolu kindlustamine ja Hiina diktaatorliku erakonna Kuomintangi kavatsuste nurjaajamine.

2) Heanaaberlikkude suhete jalulseadmine Aasia rahvastega.

3) Lepingute austamine, mis Hiina on sõlminud teiste riikidega ja

4) kommunismi vastu võitlemine.

Teatatakse, et Hiina väed, kes lahkusid Nankingist, on nüüd koondumas Ankingi ja Pengpu piirkonda. Kuuldavasti

on Hiina sõjavõimudel kavatsus luua uut tugevat kaitseliini,

mille keskkoht oleks Anking, ja mis ulatuks Kingsi ja Thekiangi provintsidesse.

Nõutakse erakondade likvideerimist

Tokiost, 16. dets. (Reuter). Nagu pomm mõjus siin poliitilistele ringkondadele manifest, mis kolmapäeval avaldati tuntud patriootliku „Musta Lohe" ühingu esimehe Toyama ja würst Itshijo allkirjadega, milles nõutakse uue rahvusliku erakonna loomist ja kõigi praeguste poliitiliste erakondade laialisaatmist.

Juba varem oli teada, et Minseito ja Seiyukai erakondade liikmete keskel on tekkinud liikumine, mis pooldab totalitaarse riigi loomist.

Jaapani kaupade boikott

Londonist, 16. dets. (Havas). Maailma rahuliiga täidesaatev komitee pidas kolmapäeval pärast lõunat koosoleku, kus otsustati organiseerida kogu maailmas boikotti Jaapani saaduste vastu, arvates 1. jaanuarist. Samuti on otsustatud organiseerida Hiina abistamist.

Võeti vastu järgmine resolutsioon: Täidesaatev komitee palub riikide valitsusi rahu huvides tarvitusele võtta vajalikke abinõusid, et teha lõppu Jaapani kallaletungile. Selleks palutake tarvitusele võtta eriti majanduslikke abinõusid, keelates Jaapani kaupade sissevoo ja Jaapani varustamise nende kaupadega, mida võidakse kasutada sõjaliste eesmärkide teostamiseks. Kui valitsused ei tee selles suhtes mingit algatust, siis on soovitav vabatahtlikult tarvitusele võtta kõik abinõud, et saavutada sama eesmärk.

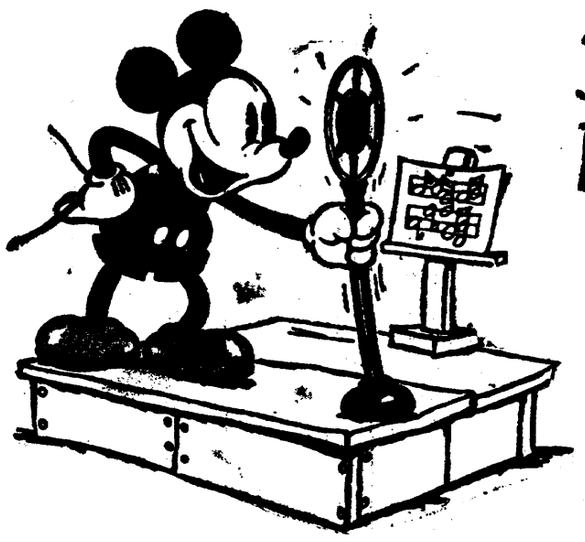

Halloo, lapsed!

Siin Miki Hiir! Teatan oma armsatele sõpradele, et ka sel aastal ilmusid Miki Hiire raamatud. Just enne pühi, et valmistada teile erilist rõõmu!

Kõigepealt esitan —

Noa laev „ARK"

Seda toredat lugu nägite vististi ka kinos! Raamat on hästi suure kaustaga erivalmistuse paksust paberist. Tervelt 60 lk. pilte, peale selle veel mitu neljavärvilist pilti. Raamat on kõvas köites, et teie käekestele kauemini vastu paneks. Hind kr. 3.20.

Teiseks tutvustan teile —

Peeter ja Peet —

lugu kahest vahvast sõbrast, mis jutustatud 160 leheküljel ja selgituseks toodud 90 pilti. Peeter Põngerjast saab Putukpilli linnakese võitmatu kindral, kuna Peet Põrnikas jatkab oma teekonda parandamatu hulkurina. Paber nagu eelmiselgi paks. Kaaned neljavärvitrükis ja tugevas köites. Hind kr. 2.—.

Nüüd teen teid tuttavaks oma sugulastega.

Miki väiksed nõbud

on pildiraamat mudilastele. Seda kaunistavad 16 viievärvilist pilti ja eestikeelse teksti kirjutas J. Oro. Raamat on suures formaadis ja paksust paberist. Hind kr. 1.20.

Lõpuks võite õppida ka minu kaudu lugema —

Miki Hiire ABD

on aabits väikestele, milles tähed selgitatud 32 neljavärvilise pildiga. Eestikeelse teksti on pannud kirja J. Oro. Raamat, mille hinnaks on kr. 1.—, on muidugi jälle paksust paberist.

Halloo, halloo! Veel üks hetk tähelepanu!

Mineval aastal ilmusid minu kohta:

Miki Hiir tondilossis

Õudne, kuid siiski naljakas, lugu minu seiklustest vanas lossis. 264 lk., nendest pooled pildid. Kõvas köites ja hinnaks on kr. 1.80.

Hulljulge cowboyna õpite mind tundma

Miki Hiir Metsikus Läänes

Kõvas köites, hinnaga kr. 1.20.

Kui teie pole neid raamatuid veel lugenud, siis paluge jõuluvana, et ta tooks ka need teile.

Käid pühi, käid pühi kõikidele lastele ja täiskasvanutele meeldivat jõulukuusaa all!

Miki Hiire raamatute pealadu:
K-Ü. «Rahvaülikool»
Tallinn, Karju 48, Pärnu m. 10.

Raamatute hinna saatjaile lähetatakse raamatud äri kulul kätte.
Posti jooksev arve nr. 760.
Müügil raamatukauplustes üle riigi.

Kirjutamiseks, läbikirjutamiseks ja stenografeerimiseks

MARS-kopeerpliiats 754

tuntud parima sõega ja hügieenilise kapsliga, 5 kõvaduses.

Saadaval kirjutusmaterjali-kauplustes.

J.S.STAEDTLER·MARS-Bleistiftfabrik·NÜRNBERG

275 AASTAT STAEDTLERI PLIIATSID 1662-1937

Parimaks jõulukingiks on selle teose eeltellimine!

Ilmub 1938. a. algul

Dr. A. Reiman'i

EMA KÄSIRAAMAT

laste tervishoiu, toitmise ja kasvatuse alal,

suures formaadis, hääl paberil, nägusa kaanega, üle 300 lhk., hulga sisuselgitavate piltidega. Autor, lastehaiguste eriarst, vastab selles hädatarvilikus teoses, sadatele küsimustele, millega emadel juba raseduse, veel rohkem aga laste kasvatamise ajal tegemist tuleb teha.

Eeltellijaile kuni 20. detsembrini

raamatu hind broš. 2 kr. 20 snt. 21. dets. kuni 15. jaan. 1938. a. — broš. 2 kr. 90 snt.

Iluköites hind 1 kr. 25 s. kallim. **PEALE ILMUMIST** maksab teos broš. 3. kr. 60 s., iluköites 4 kr. 85 s. Raamatu hind tasuda kirjastus Kuldkirja posti jooksvale arvele **NR. 737** või ära saata postmarkides. Tartus, Suurturg 15 võtab tellimisi vastu kirjastuse esindus.

Postiaadress: **„KULDKIRI" TALLINN, PK. 462.**

Andke oma eeltellimine soodsaima hinnaga juba enne 20. dets. s. a.

Matieseni

ÕUNA MAHL

SEE EI OLE, ET KVALITEEDILT PARIMAT MOE; PUDU-JA PESUKAUPA OSTATE

K/M. VENNAD LEPP

TARTUS, KAUBAHOOV 2 JA 3

Igasugu

moodsaid kelli,

kuld- ja hõbe- esemeid ning kristalli ostate kõige soodsamini kellaja kullasepäärist

H. LAUK Tartus, Võidu 17. Tel. 18-73

Uudis kestatööstuse alal:

ETK paberossikestad kahekordse vatiga

annavad paberossidele eriti pehme ja võluva maitse.

„Tormilind" jõuab täna õhtuks Hangösse

Nagu kuuleme, liigub Balti päästeseltsi päästelaev „Meteor" „Tormilinnu" wrakiga merel õige wisalt edasi ja nad jõuavad umbes 3/4 miili tunnis edasi. „Tormilinnu" wrakk puksseeritakse Hangösse, kuhu ta arvatavasti jõuab täna õhtuks. „Tormilinnult" pääsnud meremehed on Tallinnas, kuhu nad algul ka jäävad. Nende eest hoolitsevad Kõsnu laevaomanikud. Mehed on õnnetusest ja taaslaste hukkumisest ikka veel masendatud.

Arvatavasti korraldatakse merel hukkumise paigal mälestusteremoonia hukkunud 3 meremehele.

Wigaste laste kodu Pääsküllas

Eile wõttis Riigihoidja vastu Punase Risti presidendi sanitaar-kindralmajor H. Leesmendi ja dir. J. Nymani. Kõne all olid Punase Risti tegevust puudutaw. küsimused, nagu vabaõhu kooli, vanade intelligentide kodu avamine ja vigaste laste kodu ajutamine Pääsküllas. Viimane ajutus avatakse 1938. a. ja sinna võetakse esimesena vastu Kilingi-Nõmme õnnetusel raskemini kannatada saanud lapsi.

Galiitsia rahutuste juhid süüpingil

Warssawist, 16. dets. Werised talupoegade rahutused, mis möödunud suvel Galiitsias aset leidsid, on nüüd kohtuprotsessi kujul arutusel. Kaebealusteks on talupoegade rahvaerakonna 10 juhtivat tegelast. Neid süüdistatase selles, et nad on organiseerinud talupoegade keskel põllumajandusaduste streiki. Ka olevat nad talupoegi üles kihutanud politsei vastu hakkama.

Protsessi esimesel päeval selgus tunnistajate ülekuulamisel muuseas, et kaebaluste kawas oli ka relva- ja laskemoona ladude wallutamine Jaroslawi linnas.

Delbos Prahas

Prahast, 16. detsembril. — Prantsuse wälisminister Delbos, tulles Jugoslaawiast, saabus Prahasse kolmapäeval kell 16.20. Teda olid jaamas tervitamas Tshehhoslowakkia wälisminister Krofta, Praha linna ja siinse Prantsuse koloonia eiindajad. Jaamast külaline sõitis Prantsuse saatkonda, kuhu ta jääb korterisse. Rahvas nulitsatel tervitas Prantsuse wälisministrit waimustatult.

Poola ajakirjandus pöörab sellele protsessile suurt tähelepanu. Omal ajal ajakirjandusele ei võimaldatud kirjutada neiti rahutusest.

Euroopa ristteel

Kokkuleppekatseid kuni wiimase wõimaluseni

„Postimehele" kirjutanud Inglise alamkoja liige Kenneth de Courcy.

Mr. Neville Chamberlain on täiesti järelekaalutult ja õieti peatanud wastutamatu Euroopa kui ka maailma triiwimise juurt latastrofi. Üksi, ja kõige wähem mr. Chamberlain, ei wõi nõuda, et oleks õõrwaldatud kõik wõimalused pahainduse tekkimiseks ainult mitteametliku saadiku saatmisega Berliini, — kes oli küll silmapaistwa tähtsusega isik, — wõi kahe tunnustatud Prantsuse ministri wastuwõtuga Londonis. Wastupidi. Weel seniajani ei ole lahendatud peaprobleemi. Mr. Chamberlaini tahteks on olnud — takistada hädaohtlikku triiwimist ja luua Euroopa diplomaatidele wõimalusi arutada olukorda wabas ja selges mõtetewahetuses, mis on hädawajalik igaks rahulikuks rahwuswaheliste suhete lahendamiseks. Teised riigid, eriti Saksamaa ja Prantsusmaa on täielikult tunnustatud mr. Chamberlaini tööd.

Oleme nüüd jõudnud ristteeni, kus edasiminekuks on wõimalus walida mitut teed. Euroopa riigimehed on ümbritsetud isehakanud nõuandjatega selle kohta, missugustele nõuannetele on parem järgneda, kuna wälispoliitilised sündmused on muutunud awalikuks asjaks ja tõstetud esikohale, wõib-olla esimest korda maailma ajaloos.

Üks asi on päris kindel: Briti walitsus enne muud tahab kõigiti takistada sõja puhkemist, mis oleks warem wõi hiljem mööda-pääsematu, kui lastaks wiimaste aastate triiwimist weel jätkuda. Kui Suur-Britannia koos teiste rahwastega poleks wõtnud enda kätte algatust nurida kokkuleppe saawutamise wõimalust, oleks olukord olnud raske, — kui mitte wõimatu — oleks sõda põhjustanud jagama laitust, sest segadus oli suur ja peagu iga rahwas oli osaline tema tekkimises. Ainult äärmine fanaatik wõiks wäljendada arwamist, et üks rahwas oli siiudi asjade olukorra kujunemises ja teine täiesti süütu eksisammudes ning walearwestustes. Kui, pärast lord Halifaxi külaskäiku Berliini ja Londoni läbirääkimiji Prantsuse ministritega, ei ole märgata paranemist ja Euroopa olukord halweneb endiselt, siis ei ole see mitte Briti poliitika ignoreerimise ega ka kokkuleppe katsete puuduse tulemus. See on järjekindla ja arwestatud katse tulemus, saawutada wägiwallaga seda, mida oleks wõidud kätte saada läbirääkimistega, see olenes katsest säilitada kangekaelse rumalusega seda, mida oleks pidanud lubama awameelsetel ja kaugenägewatel läbirääkimistel.

Briti poliitika on sirgjooneline ja muutmatu. Meie püsime oma kindla erapooletuse seisukohal nii parema kui pahema tiiva wõimude suhtes Euroopas. Meil ei ole kindlaid ja kohustawaid lepinguid Euroopas ega ka üldse mingisuguseid kohustusi, wäljaarwatud tingitud kohustused Prantsuse ja Belgia wastu alal hoida nende territoriaalset puutumatust prowotseerimata kallaletungi puhul neile. Niisugune kokkulepe on täiesti mitteprowotseeriw ja ei põhjusta hädaohtu ühelegi riigile kogu maakeral. Meie loomulikult oleme walmis kaitsma igat tolli Briti impeeriumi maa-alast iga ähwarduse wõi otsese kallaletungi wastu. Meie oleme ka liidulepingus Iraki ja Egiptusega, kuid seda ainult hästitajakaalustatud maailma diplomaatika üldistes huwides. Nende kahe riigi puutumatus ja iseseiswus on hädawajalikud, kui tahetakse säilitada mõju tasakaalu selles elulises piirkonnas. See pole tähtis mitte üksi kummagi riigi elanikkonnale, waid sama hästi kogu maailmale üldiselt.

Ühelgi juhul meie ei liitu poliitikaga, millisele saaks waadata suurima ettekujutusega kui Saksamaa ümberpiiramisele. Samuti ei kannata meie poliitikat, milline wõiks pahandada Itaalia walitsust. Meie tahame elada sõbralikkudes suhetes ja koostöös iga Euroopa riigiga, waatamata tema poliitilisele usutunnistusele, kuid seda eeldusel, et see riik ei püüa oma ideid lewitada teiste riikide waluses olewatel maa-aladel, kellele pole wastuwõetaw niisugune walitsemissüsteem. On raske elada harmoonilises kooskõlas riigiga, kes järjekindlalt ründab mõnd usutunnistust, filosoofiat wõi käitumismoodust, millised peaksid olema ülemaailmselt austatawad, nagu usuline sallimus, lepingute austamine ja ulgumere wabadus.

Oleks suurim wiga tõlgitseda Briti parlamendi arwamise praegust mõõdukust soowina wältida ebamugawusi wõi waadata näkku tõsiasjadele. Meil on olemas selge ettekujutus enamikust ebameeldiwatest tõsiasjadest, mis sünniwad maailmas ja ka Briti maailmariigis. Kui lepituskatseid ei kroonigi edu ja kui ei anta soodsat wastust meie püüetele hoida maailma heaolu alal diplomaatiliste läbirääkimiste kaudu, siis ei ole meie mitte üksi walmis seisma silm silma wastu tõsiasjadega, mis puudutawad meid, waid meie läheme ka kaugemale. Inglismaa kui maailmawõimu jaoks pole ühtki sündmust kusagil maakera osas, mis oleks huwituseta meile. Meie ei wõi üksköiksest olla tunnistajaks kestwate katsete juures suruda mõnd suurt rahwast alandatu seisukorda. Teiselt poolt meie austame iga wäikerahwa nõudeid iseseiswuse ja puutumatuse järgi, sest need on selleks samawõrdselt õigustatud kui suurrahwad. Kuid meie ei näe ka, miks wäikerahwad peaksid omama rohkem õigusi oma riigi piirides elutsewate wähemusrahwuste õiguste kitsendamiseks ja nende tagakiusamiseks kui suurrahwad. Meie ei toeta kunagi ühtegi wäikeriiki, kes ajab poliitikat oma wähemusrahwuste suhtes, mida meie ei salliks suurriikide juures.

Wõib öelda, et meie arwestame mõttes kõiki neid kaalutlusi, püüdes leida kokkuleppe wõimalusi ja et meie otsime olukorra ideaalset seisundit, millist pole kunagi olnud ega saa ka olema. Kui meie alati seisame wastu poliitikale, mis takistab meid lähenemast rahwuswahelisele heaolu seisukorrale, siis meie peame arwestama alternatiiwiga — niisuguse ulatusliku katastroofiga, millist maailm ei ela üle.

Püüdes alal hoida rahu, meie oleme walmis igale põhjendatud ja ausale ohwrile. Ohwri all ei mõista meie aga loobumist territooriumidest, mille eest meie pleme wastutawad.

Ma olen sagedasti neil weergudel wäljendanud samu mõtteid, kuid et Briti poliitika alusliised põhimõtted harwa muutumad ja et tõed, mis neis peituwad, on igawesed, siis wõiks kordamine waewalt halb ja mittesoowitaw olla.

Kenneth de Courcy

Teised lehed

Haridusministeeriumi seisukohtadest

õpperaamatute standardiseerimise küsimuses

kirjutab kooliwalitsuse direktor W. Alttoa „Uus Eestis":

„On tehtud oletusi, aga neile üles ehitada murrangulist reformi, oleks liiga kergekäeliselt talitatud. Kas wõi kooliraamatu areng. Eitamatult wõime oma õpperaamatuid õõrwutada wälismaiste parimate raamatutega, ebaõnnestumised muidugi maha arwatud. Seda taset ei tohi lasta alla minna. Kas püüib see aga, kui kaob waba wõistlus? Ja see pole ainus küsimus, mis kerkib wõimaliku raamatuturu reformi puhul. Nii kawatseb Haridusministeerium õpperaamatute inru korraldamist esialgu katsewiisi ja kahes suunas: reguleerida toodangut ja turustamist wastawate määrustega ja selle õõrwal maksma panna mõnes aines ainulubaraw õpik. Esimene moodus ei too midagi uut, seda wõib ellu wiia ja karkestada, ilma et raamatuostja seda teatski, teine on aga ulatuslikum katse. Kui selgub ta otstarbekohajus, wõib järgneda 2—3 katseaasta järele raamatute standardiseerimine suuremas wõi koguni terwes ulatuses, ei täida katse aga endale pandud ootusi, siis ei ole mõne uue raamatu juurdeloetamine weel wähemalt praegust olukorda halwemaks teinud. Pealegi kus praegu kooli-reformi tagajärjel mitmete raamatute wahetamine on niikuinii paratamatu. Ja pole mingit alust oletada, et katseks kirjastatud raamatud ei küünigs wähemalt keskmise käibelolewa raamatu tasemeni. Esimesi raamatuid kawatseb ministeerium turule saata juba celolewaks õppeaastaks. Kuna suhteliselt wähe aega on jäänud, ei algataia enam selliste raamatute koostamist, milleks pole eeltöid tehtud. Seni on ulatuslikumaid ettewalmistusi teinud komisjonid matemaatika ja emakeele alal, sellepärast on kawatius käesolewal aastal piirduda katseraamatutega ainult neil aladel. Olgu tähendatud, et katseraamatu all ei tuleks mõista mingit ajutist raamatut. Ta ei tule muutmisele waremini kui teisedki raamatud, kuid ta edu wõi ebaedu järele otsustatakse hiljemini, kas üldse muis aineis weel kirjastatakse ainulubatud raamatuid wõi ei. Kõnesolewais aineis on mitmel alal tühikud wõi kawade muutuse tõttu ei saa seniseid raamatuid enam tarwitada. Uued raamatud ei tõrjuks praegutarwitatawaid päewapealt wälja, waid raamatute järk-järguline asendamine korraldatakse hiljemalt õppeaasta alguseks wäljaantawa määrusega. Seniseid raamatuid wõidakse asendada ainult ministeeriumi algatusel wäljaantud raamatutega. Paralleel-wäljaanneteks luba ei anta.

Alataw katse peaks selgitama ka õpperaamatute lewitamise ja kirjastamise moodust tulewikus. Kaugemale ulatuw uuendus oleks riikliku kirjastuse ja lewitamisaparaadi loomine, kuid selle kohta ei ole ministeeriumil mingeid kawatusi. Esimesed raamatud on mõeldud anda kirjastada walikpakkumise teel praegusile kirjastajaile. Kuid siingi on wõimalikud mõned muud teed. Igatahes tehakse tinginused küllalt warakult üldisele teatawaks.

Haridusministeerium ei ole täiel määral saanud ei ühtede ega teiste seisukohta omaks wõtta. Tahan loota, et n. n. standardiseerimise pooldajad ja wastased sellest heatahtlikult aru saaksid. Et turg korraldamist nõuab, sellele pole keegi wastu waielnud, järelikult tuleb see teha. Kuid teha suur murrang ilma igasuguste kogemusteta, pealegi kus meil nii palju on teada wastakate ürituste äpardumist mitmel maal, seda ei tohi teha juba koolielu edu pärast. See nii hell aluts on niikuinii pidanud üle elama wapustusi. Waatame paari aasta pärast, missugused on katse tulemused, ja siis otsustame küsimuse mitte enam oletuste waral, waid äraproowitud andmete põhjal."

Tööstustegewuse aktiiwsus püsib

Riigi Statistika Keskbürool on saanud walmis uuem kokkuwõte tööstusettewõtete arwulise liikumise ja tööolude kohta käitistes. Selgub, et tööstusettewõtete ja töötajate arwus püsib saawutatud aktiiwsus.

1. nowembriks oli töötajate arw suur- ja keskmõõdustuses kokku 59.031. Sellest langeb suurtööst. arwele 50.059 (wõrreld. ajaga kuu aega warem on töötajate arw tõusnud 123 wõrra). Wõrdluseks on märkida, et 1. nowembril 1936. a. oli töötajate arw kesk- ja suurtööstuses kokku 51.541. Ja enne kriisiaega 1929. aasta 1. nowembril 36.020.

Tööliste arwuline suurenemine on awaldanud mõju ka tööliste üldisele teenistusele. Nimelt on tööliste üldine palgasumma selle tõttu tõusnud. Rööbiti üldise palgasumma tõusuga on tõusnud ka tööstustööliste tunniteenistus. Käesolewa aasta oktoobrikuul on keskmine tunniteenistus suurtööstuses meestel 40,7 ja naistel 25,3, keskmõõdustuses wastawalt 33,1 ja 21,0.

Kõnesolew Riigi Statistika Keskbüroo kokkuwõte märgib tööõnnetuste arwulist tõusu ja neid oli oktoobrikuul 1093. Keskmiselt on tööõnnetuste sagedus tööstuses tänawu tõusnud. Selle põhjuseks on eestkätt tööõnnetuste poolest kardetawamate alade, nimelt mäetööstuse ja ehitustööstuse laiendamine.

RIKKALIKKU MATERJALI PEOEESKAVADE KOOSTAMISEL LEIATE

EDUARD LOOGA

Valik ettekandeid koolidele ja väikelavadele

SISU: koorkõne, melodeklamatsioone, kahekõnesid ja humoreske, elavaid pilte, deklamatsioone. Saatemuusika heililooja Richard Ritsing'ult.

Raamat on Haridusministeeriumi aval. raamatukogude komisjoni poolt aval. raamatukogudele soovitatud, samuti määratud kooliraamatukogudele (algk. vanemad klassid, kogu keskkoolile ja gümnaasiumile).

Komisjoni autoriteetne otsus peaks olema raamatule parimaks soovituseks. 228 lehek., hind kr. 2.—

E. K.-U. «POSTIMEHE» KIRJASTUS TARTUS

Pealadu „Postimehe" raamatukaupluses, Suurturg 16, telefon 250.

Rawiwahendite kontroll kõwemaks

Luuakse riiklik eripreparaatide kontrollasutis

Wabariigi walitsuse koosolekul kolmapäewal waadati läbi ja anti Riigihoidja dekreedina kaks seadust, mis puudutawad rawiwahendeid ja nende kontrollimist Seaduste nimedeks on: rawiwahendite, kosmeetiliste ja dieteetiliste preparaatide ja desinfektsiooniowahendite seadus ja riikliku eripreparaatide kontrollasutise seadus.

Wene arstiseadusest oli meil seni kehtimas weel 12 paragrahwi, mis käsitasid liitrawimite ja kaitstud nimega rawimite (arstiteaduses „salarohud") walmistamist, sisewedu ja müüki. Need paragrahwid on nüüd koondatud ühte — rawiwahendite, kosmeetiliste ja dietetiliste preparaatide ja desinfektsiooniwahendite seadusesse meie olude kohaselt muudetud kujul ja täiendatud ainete ja preparaatidega, millede suhtes tegelik elu on näidanud, et nende walmistamise, sisseweo ja müügi terwishoidlik kontroll on tarwilik. Seepärast

on uude seadusse wõetud peale rawimite weel rawimissõebid, rawiainetega immutatud ja steriliseeritud puuwill ja mähismaterjal, imemise ja looma parasiitide häwitamise (desinfektsiooni) wahendid, rawikompressid, materjalid hammaste plommimiseks ja kunsthammaste walmistamiseks, kosmeetilised ja dietetilised preparaadid ning mineraalweed.

Seni wõis näiteks selliseid preparaate, nagu desinfektsiooni wahendeid, rawimkompresse ja hammaste plommimise ja kunsthammaste walmistamise materjale sisse wedada ja müügile lasta ilma igasuguse kontrollita. On aga selgunud, et desinfektsiooni wahendid sageli on täiesti mõjuta. Meil leidub müügil rawimkompresse, eriti nõndanimetatud raadiumkompresse, mis ei näita sageli mingit tähelepanuwääriwat omadust, peale äärmise kõrge hinna. Ka kunsthammaste walmistamiseks ja hammaste plommimiseks tarwitatawad materjalid on osutunud mõnikord kõlbmatuks, sellepärast oli tarwilik eelloetlet. preparaate seada kindlama kontrolli alla.

Rawimite, rawiwahendite, kosmeetiliste ja teiste liikwelelaskmiseks kontrolliwajawate preparaatide uurimise ja analüüsim. alal tegutseb meil 1932. aastast alates Tartu ülikooli juures asuw Arstirohtude proowimise instituut. Wiimasel on aga seni puudunud küllalt tugew wormiline alus, et tema otsused ewiks wajaliku autoriteetsuse. Uue seadusega (riikliku eripreparaatide kontrollasutuse seadus)

luuakse Arstirohtude proowimise instituudi asemele Riiklik eripreparaatide kontrollasutis,

mis asub Tartu ülikooli juures ja allub sotsiaalministeeriumile.

Kontrollasutise ülesandeks on kodumaal walmistatawate kui ka wälismaalt sissetoodawate seerumite, bakteriaalsete ja organoterapeutiliste preparaatide ning teiste rawimite ja rawiwahendite kui ka kosmeetiliste ja dietetiliste preparaatide ning desinfektsiooniwahendite teaduslik uurimine ja proowimine enne nende liikwele laskmist.

Tõlew mets

J. O. Curwoodi romaan 32

Kähku järgnes David talle. Ta unustas oma pilked Bateese suhtes, unustas oma seljapauna, pehmelt wooderdatud poksikindad, milledega ta oli lubanud segawereliistel mälu segi peksa. Nüüd ta mõtles ainult oma paljastest kätest.

Ta astus laewuriga alla kanuusse, mida mees hakkas kähku teise kalda poole tüürima.

Kui paat majapaadi juurest minema liikus, arwas David Marie Anne'i esikajuti wäikese akna taga nägewat kardina liikumist.

Ta naeratas ja tõstis käe. Nüüd tõmmati eesriie kõrgele, ja ta teadis, et St. Pierre'i naise silmad teda tema sõidul saadawad.

Parw oli tühi ja mahajäetud, kuid wähe maad allpool, woogudest kõwakstambitud ja siledaks uhetud kaldaribal seisis terwe kari mehi.

Davidile torkas silma, et nad jäid waikseks, kuigi ta teadis, et loomusjuud parwetajaid sundis oma ärewust täite kopsudega awaldama. Ta mainis seda laewurile, see aga waid kehitas õlgu ja tähendas üksköikselt:

„See peab olema St. Pierre'i käsk. St. Pierre ütlema, mitte üksi mees tegema siin suurt kära sellel — mida teie see nimetama — matusel. Ja see saama olema suur matus, m'sieur."

„Saan aru," noogutas David, ilma et oleks teise naljale naljaga wastanud.

Ta waatas nüüd inimeste poole. Nende hulgast oli irdunud üks hiigelkogu ja sammus nüüd pikkamisi jõe poole.

See oli St. Pierre.

Waewu puudutas kanuu nina kallast, kui juba David temast wälja hüppas. St. Pierre'i järel tuli Bateese, segawereline. Ta oli niucteni lahti riietunud ja samuti puusadest põlwini palajs. Leiult rippusid ta pikad ahwi oma sarnased käsiwarred alla, ja ta kohmaka keha lihased paistsid hommiku-päikeses nagu mahagonipuust lõigatuina.

David aga märkas teda waewu. Ta sammus otseteed St. Pierre'i poole ja jäi ta ette seisma. Ta oli talle nii ruttu wastu astunud, et Boulainide pea wiibis weel oma meeste kuuldekauguses.

St. Pierre naeratas. Ta sirutas talle käe wastu, nagu ta oli teinud seda kord juba warem, majapaadi kajutis. Sekundiks kohtusid mõlema mehe pilgud, ja siis, ruttu nagu wälk, tõusis Garrigani käsiwars ja andis lahtise peoga kerge löögi St. Pierre'i põsele. Selle puudutamise plaks meenutas aeru sulpsatust rahulikku wette. Parwetajate hulgas polnud ühtegi, kes poleks seda kuulnud, ja kuna St. Pierre tasakaalu kaotades tahapoole waarus, kõstis ootawate meeste ridades mahasurutud üllatuse korjatus.

Bateese Concombe seisis nagu halwatuna. Järgmisel sekundil oli St. Pierre end juba kogunud. Nagu kiskja wehlis ta ümber. Iga ta keha lihas pinguldus wägewaks hüppeks, ta silmad hiilgasid, ta näost kõneles märatsewa kiskja wiha. Kõigi oma meeste silma all oli talle osaks saanud õige surmawam solwamine, mida wõis üldse juhtuda mõnele mehele Kolme-Jõemaal — hoop awali peoga. Kõike muud wõis andestada, seda mitte. Kes säärase löögi wastu wõttis kätte maksmata, see oli teotatud teise kuni kolmanda põlweni, ja isegi lapsed sõimaksid seda, kes oleks nii arg, „kollapõiseks". Tume ähwardus kõmises Bateese kõrist, kui St. Pierre Boulain nähtawasti tahtis meest, kes teda oli löönud, tappa. Wälkkiirelt taipas ta seisundi tõsidust, sest üksi mees ei tohtinud kogu Põhjamaal enne Bateeset Garriganiga wõidelda.

David ootas, ettewalmistunud nõdrameelse rünnakule.

Ja siis sai ta teistkordselt St. Pierre'i hinges mässawa siseheitluse tunnistajaks. Hiiglane walitses end. Wiha ta näol suri, kuid ikka weel olid ta suured käed rusikas, kuna ta ise ainult Davidile kuuldawalt küsis:

„Oli see naljatemp, m'sieur? Oli see — nali?"

„Lõõk oli teile mõeldud, St. Pierre," wastas Garrigan. „Olete argpüks ja reetur. Täna ööst ujusin parwele, waatasin läbi teie kajuti akna sisse ja nägin, mis seal sündis. Teie pole wäärt, et mõistlik mees teiega wõitleb. Siiski tahan seda teha, kui te pole selleks liiga suur argpüks, waid julgete weel meie wahel sõlmitud kihlweost kinni pidada."

St. Pierre'i silmad läksid pärani, ühe wõi paari hingetõmbuse kestel wahtis ta Davidile otsa, nagu ta oleks püüdnud nende sisemasse piiluda. Ta suured rusikad wallandusid, aja jooksul kadus panterlik hüppewalmisus ta kehast. Imestades jälgisid pealtwaatajad ta muutust, sest kõigist neist, kes olid selle juhtumi pealtkuulajaiks, =nägijaiks, olid ainult St. Pierre'i ja segawereline tema sõnu mõistnud.

„Teie ujusite parwele?" kordas St. Pierre tasasel häälel, nagu ei usuks ta isegi omi kõrwu. „Te waatasite aknast sisse ja nägite —"

David noogutas.

Tal oli wõimatu warjata pilget oma hääles ja põlgust selle mehe wastu.

„Jah, ma waatasin aknast sisse, ja ma nägin teid ja kõige alatumat naist Kolme-Jõe-maal — selle mehe õde, kelle ma wõlla tõmbasin. „Ma —"

„Pea!"

Nagu äike kostsid need St. Pierre'i sõnad. Ta astus sammu lähemale, ta nägu tuksles, ta silmad pildusid wälke. Suure pingutusega walitses ta end jälle. Ja siis: nagu midagi nähes, mida David näha ei suutnud, püüdis ta naeratada, ja sel silmapilgul märkas David samuti irwet, mis lõhestas nagu hiigelsuur haaw Boncombe Bateese nägu. Muudatus St. Pierre'i juures oli nüüd nii järsk ja kiire, nagu päikese esiletung pilwe alt. Naerulagin raputas ta rinda. Tasase naeruna tungis see üle ta huulte, ja ta waatas üle jõe majapaadi poole.

„M'sieur, te olete tema pärast mures. On see põhjus? Te tahaksite wõidelda —"

— „Jah, kõige puhtama ja toredama olendi eest, keda olen kunagi elus näinud — teie naise eest."

„See on weider," ütles St. Pierre, nagu köneleks ta endamisi, pilk ikka weel suunatud majapaadi poole. „Jah, see on tõepoolest weider, ma belle Marie Anne! Ta ütles sulle, et ta sind armastab, ta sundles sinu juukseid ja hoidis sind embuses — ja seepärast ta tahab minuga wõidelda, kuna ta arwab, et olen pattu teinud. Ja et mind Bateese asemel wõitlema sundida, sõimab ta minu Carminit kõige alatumaks naiseks! Mis jääb siis mulle muud järele? Ma pean wõitlema. Pean teda peksma, kuni ta enam käia ei suuda. Ja siis ma saadan ta sulle rawida, cherie. Ja selle heateo eest, mõtlen, kannab ta meelsasti karistust. Kas pole tõsi, m'sieur?"

Pöördudes nüüd Davidi poole naeratas ta. Igasugu ärewus oli kadunud:

„M'sieur, tahan teiega wõidelda, tahan teid wõita. Ja kihlwedu maksku edasi. Sel tunnil olgem ausad, nagu see meestele kohane, ja tunnustagem tõtt. Teie armastate minu belle Jeanne Marie Anne'i? Kas pole see tõsi? Ja mina, mina armastan oma Carminit, kelle wenna te üles poosite, armastan nii, nagu ma ei armasta ühtegi teist naist maailmas. Noh, kui te just tingimata tahate, wõib wõitlus lahti minna."

Ta hakkas oma särki maha wõtma, kuna Concombe Bateese tumedalt hautudes nagu peksajaanud koer minema lohises, et teistele lahinguplaani muutmist St. Pierre'i poolt teatawaks teha. Ja kui ta seda uudist nagu tuld kuuseladwas lewitas, kõstis wastuseks ainult üksainus karje — kriiskaw ja kohutaw, see tungis André, wigase, kõrist.

Oma särki maha wõttes sai Garrigan aru, et ta St. Pierre'ile wähemasti ühes suhtes oli wäärne wastane. Selles wäljawalitute rühmas, kuhu Garrigan ise kuulus, oli ta tundnud terwe hulga mehi teraseest ja rauast, mehi, kelle närwe ja külmaweresust ei suutnud wapustada isegi surm. Siiski, St. Pierre — seda nägi ta nüüd, — ületas need ja ka teda. Üheks põgusaks hetkeks oli tal õnnestunud muuta Boulainide pea wulkaaniks, mis ähwardas metsiku puhanguga, ja siiski ei järgnenud seda puhangut ega ka ähwardawat häwitust. Kui Garrigan talle, — wööni paljastatud, — wastu astus, naeratas St. Pierre jällegi. Miski ei teetnud seda tormi ega kirge, mis oli tas märatsenud mõne wähese minuti eest. Ta külmad, terashallid silmad waatasid peagu sõbralikult, kui Concombe Bateese märkis kindlale kruusapinnale ringi, kuhu keegi ei tohtinud astuda. Ja kuni Bateese weel sellega tegeles ja St. Pierre'i mehed tihedasti tema ümber kuhjusid, sosistas St. Pierre Davidile tasa:

„M'sieur, õieti on see häbi, et meie kaks wõitleme. Hindan teid alati. Olen armastanud alati meest, kes on walmis naise pärast wõitlema. Püüan teid seepärast mitte rohkem wigastada, kui see hädapärast wajalik, et teid kaineks teha ja et te wõiksite wõita. Arge järelikult muretsege, et ma teid tapan, nagu säärane juhtum oleks wõimalik, kui te wõitlekšite Bateesega. Luban teile samuti — majapaadil olewa daami pärast, — et ma ei riku teie iluisat nägu. Muidugi, kui mu Carmin teaks, et te mõõdunud ööl aknast sisse piilusite, käsiks ta ripsetki liigutamata: „Tapa ta, sest sellest ajast, kui te ta wenna wõlla tõmbasite, m'sieur, on ta õrn loomus teie suhtes muutunud wäga karmiks. Minu wastu aga on ta siiski ingel."

(Järgneb.)

Ilmusid uudisteosed:

NOOR-EESTI KIRJANDUSLIKUD UUDISED

OSKAR LUTS:

Tagala

Mälestused IX. Hind broš. kr. 2.50, köites paremal paberil kr. 3.50.

Siin jätkab kirjanik oma memuaaride jutustamist alates 1914. a. edasi. Teos on sõjameeleoluliselt häälestatud ja Luts kujutab selles elavalt ning tabavalt sõja tagala elu. Ta teeb seda enamikult heatahtliku huumoriga, kuid teinekord oskab ta olla ka sarkastiline, kui nõuab seda olukord. Nii ironiseerib ta oma otsese kõrgema ülemuse, vana kindral Polivanovi üle, kes ei tea, mis on destilleeritud vesi ja milleks on seda vaja. Olles läbi ja läbi biograafiline, pakub see teos igapidi huvitavat materjali autori eluloole, eelkõige aga huvi lugejale.

JUHAN JAIK:

Tajupill

Lastejuttude kogu. Nat. Mei illustratsioonidega. Hind broš. kr. 1.90.

See raamat sisaldab kümme huvitavat lastejuttu. Jutud on esitatud ladusasti ja mõnelgi lool on juures üsna tugev seikluslik külg, mis tõstab nende põnevust. J. Jaik on seekordse lastejuttude koguga järjekordselt tõestanud oma tunnustusväärivaid võimeid lastekirjanduse alal.

PAUL BOURGET:

Julm mõistatus

Prantsuse keelest tõlkinud Joh. Aavik. Hind kr. 2.75.

Paul Bourget romaanidele ja novellidele on omane ning iseloomuline tegelaste detailsed hingeelu eritelud, kusjuures autor sageli formuleerib teatavaid vaatlusi ja seadusi elu ja hinge nähtuste kohta. Selle tagajärjel on ta teostes vähe kahekõnesid, rohkesti aga kirjeldusi ja harutelusid. „Julm mõistatus" on üks Bourget noorema ea teoseid. Seetõttu on selles mingi nooruse värskus ning ilu.

Ilmuvad neil päevil:

Fr. Tuglas: VÄIKE ILLIMAR II. Romaan. Hind kr. 3.—, köites par. paberil kr. 4.—.
J. Kärner: TUULED PÕÖRDUVAD LÄÄNDE. Romaan.
M. Raud: TURG. Romaan.
J. Barbarus: KALAD KUIVAL. Luuletused.
J. Vahtra: OHVRIKIVI. Noorsoojutt. (Rahvaraamat nr. 5.)
Z. Nalkowska: PIIR. (Poola romaanide sari.)

O.-Ü. „Noor-Eesti Kirjastus". Raamatukauplus Tartus, Rüütli 11.

Tarviline ajakiri igale naisele ja mehele.

Neil päewal ilmus müügile wäga huwitawa ja mitmekesise sisuga perekonna suur-ajakiri „Kõigile" nr. 6 koos lõike- ja mustrilehega. See ajakiri on hädawajaline igale kodanikule. Seepärast loewad teda üle 40.000 naise ja mehe ja ta on suurema lewikuga suur-ajakiri Eestis. Ta pakub kõike, mida teie wajate tööl ja kodus. Palju toredaid jutte, westeid, nalju, põnew romaan, wectlewad naised, ideaalne mees; karikatuure, ringi ümber ahielu. Eriti suur on moe, käsitöö ja köögi osa. Palju ilusaid moejooniseid naistele, millele lõiked ära toodud lõikelehel. Ka mehi ja lapsi pole unustatud. 2 nägusat talwemantlit ja ülikondi meestele, pesu ja lasteröiwaid, mida kanda hommikul ja öösel, 7 suurt lehekülge käsitööd. Kogu walge-tikand laudlinu ja kardinaid, 2 pörandawaipa, sohwapatju, mehe pullower, silee woodikate, laste mängu-karu, moodne heegelkleit, kootud kampsun, telgedel kootud waipu ja talweriideid, moodsaid kindaid jne. Toitlustamine talwehuudel, supid, metsloomaliha walmistamine, muid toite, magustoite, jõulu-kooke ja küpsiseid, igasugu nõuandeid ja juhiseid, küsimusi ja wastuseid jne. Ajakiri „Kõigile" pakub poole rohkem kui teised ajakirjad ja on hästi toimetatud. Enne kui ostate või tellite mõne teise ajakirja, lehitsege ja wõrrelge teda ajakiri „Kõigile'ga, siis te kindlasti weendute, et ajakiri „Kõigile" on palju sisukam, pildirohkem ja kõigiti parem. Tellides tuleb ajakiri „Kõigile" odawam. Kuna 24. detf. 1937 maksab aasta kiirtellimine Kr. 3,15. Tellimisraha tuleb saata otse talitusele, või maksta meie posti arwele nr. 470. Kes aasta tellimisraha Kr. 3,60 tasurud 1. weebr 1938, nende wahel jagatakse 10 wäärtuslikku kinki: 4-lambiline raadioaparaat, „Union" õmblusmasin, jalgratas (meester.), ülikonnariie, kleidiriie, 20 kr. raha, kohwiserwiis, laukell, 10 kr. raha, manikuürkast. Palume wõrrelda meie kinkisid (mitte arwu poolest, waid wäärtuselt) mõne teise ajakirjaga, siis weendute, et meie kingid on hinnalisemad. 1938. a. alates ilmub ajakiri „Kõigile" iga kuu 15. kuupäewal. Hind endiselt 40 senti.

Õpetajate palgad kriisieelsele tasemele

Eriti paraneb maaõpetajate palga tase

Uued normid käesolewa aasta 1. oktoobrist

Õpetajate palkade tõstmine kriisieelsele tasemele kooskõlas riigiametnikkude palkadega on olnud arutusel mitmel korral wabariigi walitsuses. Õpetajate palkade küsimust oli aga märksa raskem lahendada, kui teiste ametnikkude palkade asja. Riigiametnikkude palgaastmed ei olnud wahepeal muutunud.

Juurde oli tulnud waid palkade jaotus kahe elukalliduse rajooni järgi. Siin ei olnud muud waja, kui lisada igale palgaastmele teataw summa. Õpetajate teenistuslik olukord oli tugewasti muutunud. Teenistusseadusega seati sisse 1935. a. õpetajateameti kandidaadi, noorema õpetaja ja wanema õpetaja astmed, mis mõjutasid ka palga suurust. Palgaseadus rajati hoopis uutele alustele ja kutsekoolide seadus lõi uue koolitüübi, mis tõi kaasa uued palgaliigitused. Seepärast nõudis õpetajate palgaküsimus põhjalikku kaalumist. Nüüd wabariigi walitsuse eilsel koosolekul otsustati küsimus lõplikult.

Õpetajate palgad korraldati umbes **samadel põhimõtetel kui riigiametnikkude omad.**

Säilitati kaks elukalliduse rajooni, kusjuures palgad wiidi kriisieelsele tasemele ja palgatõus kõigis liikides ja astmetes wastab wähemalt riigiteenijate palgatõusule wastawas astmes. Peale üldise palkade tõstmise wõeti erilisele korraldamisele maaõpetajate palgad. Teatawasti kannatasid maaõpetajad kriisi all kõige enam, kuna nende palgad wähendati, wõrreldes linnaõpetajatega, ühe astme wõrra, mis tähendab nende palkade wiimist nagu 3. elukalliduse rajooni. Wabariigi Walitsuse eilne otsus tõi siia tunduwa paranduse. Õpetajaameti kandidaatidele ja nooorematele õpetajatele, kelle palgad olid eriti madalad, tõsteti palgad täies ulatuses linnaõpetajate palga tasemele. Teistes astmetes jäid püsima mõnekroonised wahed. See palgawahe on linnaõpetajate juures parandataw wanemaks õpetajaks ülendamisega. Wiimasel ajal ei wõetud wanemaks õpetajaks ülendamisi ette krediitide puudusel. Nüüd tahetakse seda aga jälle wõimaldada. Uued normid hakkawad maksma, nagu riigiteenijatelgi, s. o. 1. oktoobrist s. a.

Kalamajandus ümberkorraldamisele

Kutselised kalurid eraldatakse juhuspüügikalureist. Tahetakse eksportida enam ümbertöötatud kalasaadusi

Eile peetud Kalanduskoja nõukogu koosolekul oli läbiwatamisel suuremaulatuslik kalamajanduse kawa, mis koostatud juhatuse poolt. See kawa määrab ära tähtsamad küsimused meie kalamajanduse arendamise alalt lähemate aastate jookjul. Nõukogu kiitis kawa heaks.

Kõigepealt näeb ette kõnesolew kalamajanduse kawa wahetegemist elukutseliste kalurite ja asjaarmastajate wahel. Praegu on olukord nõnda, et rahwaloenduse andmetel

on meil 10.000 perekonda, keda loetakse kaluriteks,

tegelikult on aga nende hulgas wäga palju neid, kellede peamine sissetuleku allikas ei ole kalapüük ja seetõttu on raske nendega arwestada kui kaluritega. Tulewikus Kalanduskoda taotleb siin kindlat wahetegemist ja kalurite hulka loetakse ainult neid kalureid, kelle peamine sissetuleku allikas on kalapüük. Selliseid perekondi on Eestis 3—4000. Nende elukutseliste kalurite eest hoolitsemine ja nende töö soodustamine kuuluks siis tulewikus koja eriülesannete hulka. Nii on mõeldaw,

et kutselistele kaluritele tehakse soodustusi

püügil jne. Praegu wahet ei tehta ja see loob raske olukorra neile, kellede peamine ja ainukene tuluallikas on kalapüük.

Teiseks tähtsamaks küsimuseks kõnesolewas kalanduskawas on kalakaubanduse reformi küsimus. Praegu on meil olukord nõnda, et kala ja kalasaaduste ekspordi wäärtus aastas on 1,5 miljonit krooni. Seejuures tegutseb meil terwelt 40 eksportööri oma ametkonnaga ja oma müügiwõrguga. Selliste olukorda ei pea koda loomulikuks ja

kalaeksportööride arw peab wähenema.

Mil kombel see läbi wiiakse, on iseküsimus, kas ühise „Kalaekspordi" ellukutsumisega wõi teisiti.

Edasi näeb kalamajanduse kawa ette ka kalatööstusse puutuwaid küsimusi. Praegu on asi nõnda, et meie kala ja kalasaaduste ekspordist ainult 10 protsenti langeb ümbertöötatud kalade arwele, kuna muu osa läheb wälja eluskaladena. Selliste olukorda ei saa pidada loomulikuks ja wõrdluseks olgu märkida, et näiteks meie naaberriigis Lätis on see protsendimäär wastupidine. Edasi näeb kõnesolew kawa ette weel ka kalakauba liikide standardiseerimist ja rida teisi küsimusi.

Kalanduskoja nõukogu samal koosolekul oli kõne all ka uus kalapüügi seaduseelnõu, mis wälja töötatud põllutööministeeriumi poolt. See eelnõu oli läbiwaatamisel ka möödunud aasta kewadel koja täiskogus, mil koda fikseeris oma seisukohad selle eelnõu suhtes.

Pariisi eestlased koondumas

(Oma kirjasaatjalt Pariisis.)

Neil päewil toimus Pariisi Eesti saatkonnas kohalike eestlaste ühine nõupidamine Pariisi Eesti Seltsi ellukutsumiseks. Mõned aastad tagasi tegutses Eesti Selts, kuid jäi siis niiöelda warjusurma, sest osa juhtiwaid jõude oli ajapuudusel eemale jäänud.

Pariisi eestlased moodustawad ligi 200-pealise kogu. Loomulikult ei saa neist kõik seltsitegewusest osa wõtta. Nii oli ka käesolewal korral kokku tulnud ainult kahekümne inimese ümber. Otsustati walida ajutine juhatus, kes asuks esimesi korraldustöid tegema. Juhatusse waliti hr. Linkhorst — esimees, hr. Siiop — abiesimees, hr. Kukk — laekur, prl. Weide — abilaekur, hr. Sitska — kirjatoimetaja, prl. Soodla — abikirjatoimetaja. Walituist kuuluwad hr. Linkhorst ja hr. Kukk saatkonna peresse, hr. Sitska on hiljuti Pariisi tulnud üliõpilane, ülejäänud on waremad pariislased.

Ajutise juhatuse ettepanekul otsustati korraldada ühine jõulupuu. Peale nimetatud ürituse hakkab ajutine juhatus wõimalusi kaaluma, kuidas jätkata eestlaste ühiseid omawahelisi kooskäimisõhtuid ja kõnekoosolekuid eelmiste aastate eeskujul.

Pariis, 12. 12. 37.

Sportlik! Rassiline! Värskendav!

Kölnivesi

IA-33

F-a I. F. SCHWARZLOSE SÖHNE, Berliinis, looming.

Ainuvalmistaja Eestis: Lab. V. TREUBLUT, Tallinn. Hinnad 1.70 ja 2.50.

Riigihoidja toetused kolmele spordiseltsile

Kaks Kalewit ja Sport saawad 600 kr.

Riigihoidja poolt on määratud toetussummad à kr. 600 kolmele suuremale spordiseltsile. Nimelt Tallinna „Spordile", Tallinna „Kalewile" ja Tartu „Kalewile". Need toetussummad on määratud kõigile kolmele seltsile uute maadlusmattide muretsemiseks. Toetussummad on riigihoidja määranud kõnesolewa kolme seltsi juubelite puhul, kuna need 3 seltsi on ühtlasi meie kõige tugewamad maadlusseltsid. Riigihoidja toetussummad annab lähemail päewil üle seltsidele Raskejõustiku Liidu esimees O. Köster.

Saadik Möllerson esitas wolitused Soome presidendile

Helsingist, 16. detsembril. — Riigipresident K. Kallio wõttis kolmapäewal pärast lõunat kell 4 wastu Eesti uue saadiku R. Möllersoni, kes esitas temale oma wolitused.

Hiljem riigipresident wõttis saadik Möllersoni eraaudientsile, mis kestis umbes weerand tundi. Samal ajal diplomaatliku korpuse wanema, Taani saadiku, abikaasa proua Lerche esitles proua Möllersoni riigipresidendi abikaasale proua K. Kalliole. Sellele järgnes kooswiibimine tassi kohwi juures, millest peale riigipresidendipaari, saadik Möllersoni ja proua Möllersoni wõtsid osa weel wälisminister Holsti abikaasaga, Eesti saatkonna sekretär Hõbemägi abikaasaga, protokolliülem riiginõunik Hakkarainen ja presidendi adjutant abikaasaga.

TÄISPIIMA SOKOLAAD KAWE

Wilho Helanen — doktor

Helsingist, 16. detf. Akadeemilise Karjala Seltsi juht ja J. K. L-i tegelane Wilho Helanen promoweeriti kolmapäewal doktoriks. Wäitekirja teemaks oli „Pohjola osakonna ajalugu 19. sajandi kestel".

Olusaimaks jõulukingiks

Jõulukellahelinad Petlemmast... jõulujumalateenistusi... jõululaule ja -elevust kõikidest maadest. Moodne Philips raadioaparaat on ideaalseim jõulukink tervele perekonnale, kuna ta võimaldab vastu võtta paremini ja suurimal arvul jõulueeskavasid tervest maailmast. Pealegi hoolitseb ta läbi aasta hea muusika ülekande eest ja pakub Teile püsivat rõõmu.

PHILIPS

MAAILMA SUURIMAD RAADIOTÖÖSTUSED

Õnnetusi ja kuritöid

Naise surm rongi all

Eile, kolmapäewal, jäi Kohtla jaamas kell 19 rong nr. 21 alla tundmatu naisterahwas. Rongi rattad lõikasid allajäänul mõlemad jalad altpoolt põlwe ära. Tundmatu naisterahwas sai silmapilkselt surma. Allajäänud isik on selgitamisel.

Poisike hüppas trammi alla

Kolmapäewa õhtupoolikul kell ½5 juhtus Tallinnas õnnetus, mis nõudis 12-aastase õpilase Ferdinand Korro elu. Korro oli koos sõpradega läinud kodunt wälja kuhugi jõulupuule. Ema oli talle andnud kaasa trammiraha. Kuid poisikene, nähtawasti tahtes raha kokku hoida, jõitis trammil jänesena. Jõudnud Tartu maantee trammil kuni Hermanni tänawani, hüppas ta seal trammilt maha, kuid nii õnnetult, et sattus teiselt poolt tulewa trammi ette, mis andis talle hoobi pähe. Trammijuht õnnetuses süüdi ei ole, kuna laps ootamatult ise ette kargas. Haiglas selgus, et poisikesel on murdunud pealuu ja wigastatud ajud, mistõttu ta pooleteise tunni pärast hinge heitis.

Terueel langenud

Madridist, 16. detf. (Reuter). Pärast pikemat waikust Kirde-Hispaania rindel on walitsuswäed seal alustanud uut operatsiooni. Seni weel kinnitamata teate järgi on walitsuswastaste positsioonid Terueli sektoris ära lõigatud Saragossast.

Laewade kokkupõrge

Londonist, 16. detf. — Öö läbi wastu kolmapäewa põrkas Cunard White Star Line'i aurik „Andania", 14.000 tonni, kokku õlitanklaewa „British Statesman'iga", 7000 tonni. Laewaperedest ei saanud keegi kannatada. Laewad said ainult kergeid wigastusi ülewalpool weejoont. Kokkupõrge juhtus tihedas udus, kus nähtawus oli 2—3 jardi.

Turuhoones müügikohad pea kaks korda kallimaks

Täna kella 12 paiku algas Tartu linna uues turuhoones müügikohtade wäljapakkumine. Alghinnale 30 kr. kuus, pakuti keskmiselt 70—50 protsenti juurde, milletõttu lihamüügikohtade kuuüüri tõsteti 45—50 krooni peale. Pakkumisest wõttis osa 107 isikut, müügikohti on wälja pakkuda 88.

Suurema muutuseta

Reedel ööši kergeid, päewal keskmise kiirusega idakaarte tuuli, pilwes ja sombane. Kohati lund. Temperatuur suurema muutuseta.

Eestis oli ööši 3—10 kraadi ja täna hommikul 1—8 kraadi külma ja sadas kohati lund.

Vähese voolutarvituse tunnus

asub iga Osram-D-lambi klaasil. Tarvitage oma silmade kaitseks seestmatteeritud Osram-D-lampe, millised annavad head, odavat ja küllaldast valgust.

OSRAM-D

dekaluumen lamp vähese voolutarvituse tagatismärgiga

2

Piingi ümber kodumaa

Tartumaalt

Rannus alanes wöihind. Rannu ühispiimatalituses maksti kolmapäewal, 15. detsembril piimatoojaile wälja nowembrikuu piimaraha, kusjuures liikmed said wöikilost 1 kroon 63 senti ja mitteliikmed 1 kroon 61 senti endise kuu 1 krooni 68 sendi ja 1 kr. 66 s. asemel.

Rannu ajunduses tehti piimareduktaasi proowi, kusjuures kokkutoodud piimast kuulus esimesse sorti 77 protS. ja teise sorti 22 protS., kuna kolmanda ja neljanda sordi piima ei ole üldse. Piimatoojate arw on wähenemas, selle wastu on tõusnud piima-raswaprotsent.

Wanade jõulupuu Rannus. Eelmiste aastate eeskujul korraldatakse ka tänawu Rannu wallamajas neljapäewal, 23. detsembril algusega kell 17 wanade jõulupuu jumalateenistusega ja wanadele kogutud kinkide jagamistega.

Sakla koolipoiste wägitöö Aiamaa peatuskohas. Elwa jaoskonnakohtu kolmapäewasel istungil oli süüpingil kuus Tartu sakla koolipoiast. Poisse süüdistati selles, et nad septembrikuul olid Nõo ja Ropka jaamade wahel Aiamaa peatuskoha ooterunnu rüüstamas. Ooterunnil oli katki mitmepäewase pekmise tagajärjel 17 aknaruutu, lõhutud oli prügikast, seintele roppe lauseid kirjutatud ja ooterunni nuustatud. Poisid olid juwel Aiamaa peatuskoha lähedal karjas. Neli poissi tunnistas end süüdi. Kohus karistas Herbert ja Richard Fialasid, Julius Lücki ja Hektor Benjamini wanemate waiwe alla andmisega, kuna kaks kaebealust mõisteti õigeks. Kaebealuste wanadus kõigub 13 ja 16 a. wahel.

Riigihoidja kingitus Palamuse algkoolile. Neil päewil saabus Palamuse algkoolile Kuremaa wallawalitsuse kaudu riigihoidjalt hr. K. Pätsilt kingitusena antud härra Riigihoidja enese ja Ülemjuhataja kindral J. Laidoneri õliwärwis seinapildid, mis paigutati kohale uue algkoolimaja jalutusruumi seinale. Kooli poolt muretseti lisaks teisi pilte, mis paigutati samasse ruumi nagu: peaministri asetäitja K. Eenpalu, haridusminister A. Jaaksoni, F. Kreutzwaldi, L. Koidula, Ed. Wilde ja A. Kitzbergi pildid.

Walgamaalt

Priipalu tahab weebasseini ehitada. Priipalu alewiku kõrge maapinna tõttu puuduwad alewikul sügawamad kaewud. Kuna kehtiw tulekaitse seadus nõuab nende olemasolu, on kohaliku tuletõrje poolt astutud samme ühe weewõtu koha — basseini ehitamiseks. Nimetatud basseini tahetakse teha alewiku külje all asuwale allikale. Selles asjas on läbirääkimisi olnud kruudi omanikuga, kelle heinamaal allikas asub, kuid selle poolt pole wastu tuldud. Nüüd otsustati tuletõrje poolt pöörata wastawate asutiste poole, et nimetatud allikas saaks omanikult ostetud wõi sundwõõrandatud weebasseinik.

Helme munaühisused lepitati. Pärast peaaegu aasta kestnud wahekordade pinewust Helme kanakaswatajate keskel jõuti kolmapäewal selle lõpetamiseni. Nimelt oma erakorralisel peakoosolekul Helme-Tõrwa Munaühing otsustas oma tegewuse lõpetada ja liituda Helme Munaühisusega alates 15. detsembrist. Wastawa samasuguse otsuse tegi Helme Munaühisuse peakoosolek Helme-Tõrwa Munaühingu ülewõrmise juhtes ühes ta liikmete ja warandustega. Teatawasti Helme-Tõrwa Munaühing ewis juwel Munaekspordi tööloa, kuna Helme Munaühisus oli tegewuseta. Kuna wiimane töötas põllutööta normaalpõhikirja alusel ja tema liikmete arw oli suurem, siis tuli otsida lahendust.

Tõrwast

Tõrwa turg 15. detS. Sealiha 90 s. kg, searasw 1,20 kr. kg, seapekk 1,10 kr. kg, jearasw 1,20 kr. kg, seajalad 50 s. kg, lambaliha 50 s. kg, loomaliha 40 s. kg, elus kanad 1 kr. tk., rukkijahu 280 s. 16 kg, loomajahu 2 kr. 16 kg, nisupüül, õõre 48 s. kg, pehme 42—45 s. kg, pehme nisupüül 2. s. — 20 s. kg, manna 36 kuni 40 s. kg, kaerad 160 s. 16 kg, odratangud 23 s. l, tarratangud 20 s. l, herned 25 s. l, hapud kapsad 8 s. l, sibulad 25 s. l, õunad 10 s. kg, kuiwaratud õunad 35 s. l, põhwikad — 25 s. kg, taluwõi 75 s. 400 g. Kalaturg pundus täielikult, kuna küttepuudetõrul hinnad olid endised — seagapöleristpund 5 kr. koorem, kuusepund 5 kr. koorem, männipund 6 kr. koorem ja kaepund kuni 9 kr. koorem.

Wõrumaalt

„Weskiliste nõutus." Selleni ajani peale, kui möldrite ühingul Tartu ja Wõrumaal hakkasid maksma kallimad töötasud, mille järele wilja omanikul tuleb möldrile juba ümbertöötamise tasuks müüliks, tanguks jne. maksta $^1/_7$—$^1/_{10}$ wilja hinnast, on hakatud weskil käima nende weskite juure, kus töö tasud jäänud endiseks, olgugi need teinekord mitukümmend kilomeetrit kaugemal, kui lähedalolewad kalli töötasuwõtja weski. Selleit siis tuleb, et ühtedes on suured ootajatesabad, teistes on aega küllalt.

Narwast

Fr. Kaba austamine Narwas. Narwa linna wandemaamõõtja reserwkapten Ferdinand Kaba 15 aasta ametijuubeli puhul oli Narwa garnisoni ohwitseride kasiinos korraldatud kolmapäewa õhtul tema auks pidulik koosviibimine, millest wõtsid osa wäeosade ülemad, omawalitsuse ja organisatsioonide juhid.

Laste päralt on meie tulevik!

«Lasteleht»

Eesti laste lemmikajakiri ilmub uuest aastast uuendatud kujul kaunis välimuses

2 korda kuus

„LASTELEHT" avaldab palju ilusaid jutte ja muud lugemismaterjali meie parimatelt noorsookirjanikelt.

„LASTELEHES" ilmub palju kauneid pilte, huvitavaid mõistatusi ja mänguasjade isevalmistamise õpetusi.

„LASTELEHE" tutvustamiseks tema uuel kujul võimalikult suuremale noorte sõprade hulgale toimub

alandatud hinnaga kiirtellimise võistlus.

Kuni 22. detsembrini s. a. „Postimehe" talitusele saabunud „LASTELEHE" **aastatellimised arvestatakse Kr. 3.— eest** (hariliik hind Kr. 3.50). — Kõigi „LASTELEHE" aastatellijate vahel, kelle tellimised talitusele saabuvad kuni 22. detsembrini s. a., jagatakse hulk **huvitavaid ergutuspreemiaid.**

Preemiate nimestik ilmub ajaleht „Postimehes". — „LASTELEHE" tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised ja „Postimehe" tellimiste vastuvõtjad.

Kinkige oma lastele jõuluks „LASTELEHT" ühe aasta peale. — „LASTELEHT" teeb omalt poolt meie lastele jõulukingi tellimisvõistluse preemia näol!

Maadluse alal hauawaitus Tallinnas

Pühapäewal kontrollwõistlus maadluses rahwusmeeskonna kandidaatidele. — N. Stepulowi suurte päewarahade küsimus juurdlemisele. — Prowintsis maadluswõistluse hooaeg. Tallinn aga ei hooli wõistluste korraldamisest

Eesti maadlus-, poksi- ja tõsteliidu juhatuse kogosolek peeti kolmapäewa hilisõhtul Sportbüroo ruumes. Esijoones kinnitati Euroopa kreekarooma maadluse esiwõistluste kawa ja see saadetakse rahwuswaheliisele maadluskiidule kinnitamisele.

Tartu Kalewi korraldusel peetakse 8. ja 9. jaanuaril Eesti esiwõistlused wabamaadluses, milline tähtpäew wastuwõetaw liidule. Tartumaa Malewa Spordiklubi arwamine liidu tegewliikmete ridadesse lükati edasi korralise asemikogu kokkutulekuni, mil koostatakse wastawad nimekirjad.

Kalewi ja Spordi wahelise klubimatshi ärajäämisel maadluses otsustati pidada celolewal pühapäewal Tallinnas kontrollwõistlused rahwusmeeskonna kandidaatidele, mis oleks esimeseks wõistluseks Euroopa esiwõistluste ettewalmistamiskawas.

Läti raskejõustikuliit pööras soowiawaldusega Eesti liidu poole, et korraldada maawõistlust poksis Taaniga. Liit asus seisukohale, et meil praegu ei ole sidemeid Taaniga maawõistluste korraldamiseks.

Sügisel oli Rootsi ajakirjanduses sõnumeid Berliini olümpia hõbemedalimehe N. Stepulowi suurte päewarahade nõudmise kohta Stokholmi selkideldt, mille kohta liit alustas juurdlust. Nüüd on saabunud Stokholmi „Linnealt" tasunõudmise originaal liidule, mis kannab A. Lury allkirja ja juurde kleebitult ÜEMÜTO Spordiklubi nurgatemplit. Liit otsustas pöörata ÜEMÜTO poole, kes warem on eitanud wastawa kirja saatmist Rootsi — järelduste tegemiseks ja soowiga informeerida liitu asja käigust.

Koosoleku walusamaks küsimuseks oli uue maadlustreeneri kandidaadi selgitamine ja wastawa soowiawalduse tegemine Eesti Spordi Keskliidule. Oli ettepanek esitatud walida kas A. Ohaka, A. Praks wõi K. Kullisaar. Lõplikku otsust ei tehtud weel, kuigi A. Ohaka kandidaat on kõige wastuwõetawam eliitmaadlejaile. Liidu juhatuse arwates peaks paralleelselt Euroopa esiwõistlusiks maadlejate ettewalmistamisele toimuma ka prowintsis maadlusõpetus, et wõiks kerkida üleriigiliselt juurdekaswu wananewale maadlusgeneratsioonile. Prowintsi esindaja juhatuses A. Poolak märkis, et täiesti wõõrastaw on momendil Tallinna seltside tegewus Euroopa esiwõistlusile ettewalmistamise eel; ei suudeta pidada klubimatshe ja liidult korraldatud katsewõistlused wähese osawõtu tõttu ei anna loodetud tagajärge. Prowintsis peetakse rohkem wõistlusi. Tartu Kalewil on ees rohked wõistlusreisid ja tegewusrikas kawa koostatud hooajaks, Wiljandimaa ja Järwamaa peawad omawahelised wõistlused ja Pärnumaal rohked klubiwõistlused, samaaegselt aga pealinnas on hauawaikus. Tallinn on hankinud prowintsist paremaid maadlejaid — tulewikus peaks wõimaldama suuremal määral maakeskusile kasutada erialaõpetajaid raskejõustiku aladel. Liidu üleseanne ei ole wõistluste korraldamine, millised peaks Tallinna seltsid ise pidama, kuna aga prowintsis ei tasu wõistluste korraldamine eliitmaadlejate osawõtul suurte kulude tõttu.

K/Ü V.V.DEMIN'i kala- aed- ja puuvilja-konservid
on tuntud headena juba 110 aastat
Nõudke kõikjal!

Tartu NMKÜ 2. ringkonnameistriks korwpallis

Kolmapäewa õhtupoolikul wõistlesid ülikooli wõimlas Eesti käsipalliesiwõistluste tsükli ringkonna klassis Lõuna-Eesti meistri nimele korwpallis Tartu NMKÜ 2. meeskond ja pallitklubi „Olümpia". Esimene poolaeg mööduS täiesti tasawägiselt ja punktid tõusid waheldumisi. Poolaja lõpuks juutis siiski NMKÜ mõna napilt juhtima tagajärjega 34:28. Teisel poolajal tõestas NMKÜ oma kindlat paremust ja üksikute heade läbimurretega ning Särje õnnestunud wisetega wõitis mängu suurelt 71:40. Selle wõiduga tuli Tartu NMKÜ 2. meeskond Lõuna-Eesti ringkonna meistriks koosseisus: Sild, Särg, Nõmmits, Reedre, Juurup ja Meerits. Järgmine wõistlus on Tartu NMKÜ 2. meeskonnal ees Pärnu ringkonna meistriga.

Wenelase Popowi uus maailmarekord

Sulgkaalus 322,5 kg

Harkowis peetud sulgkaalaste wõistlustel Kiiewi „Spartak'i" liige Georgi Popow saawutas kolme, kahe käega tõstega 322,5 kg (90+102,5+130), siis ületab tema endise maailmarekordilise tulemuse (320,5). Teisele kohale tulnud Kasjanik saawutas sulgkaallase kohta ka tubli tagajärje 307,5 kg.

Läti tõstemeistrid

1. Riia Atleetklubi korraldusel peeti Läti tõsteesiwõistlusi. Osawõtjaid oli 40. Läti wanemaid tõstjaid — keskkaalu tõstja, Albert Ozolin tuli 16. korda tõstemeistriks. Sulgkaal: 1) H. Raugulis, LAS 245 kg; kergekaal: 1) A. Moks JMAK (eestlane) 265 (75+77,5+112,5); keskkaal: 1) Alb. Ozolin, Randtceel. sp. klub. 292,5 (82,5+90+120); poolraskekaal: 1) M. Zakis, LAS 307,5; raskekaal: 1) A. Jurmalietis 325 kg (95+100+130).

Itaalia meistrid tõstmises

Itaalia tõsteesiwõistlusi peeti Milanos. Kergemais kaaludes saawutati rahuldawaid tagajärgi, kuna raskemais on tulemused nõrgad. Sulgkaal: 1) Bescecape 287,5 kg; kergekaal: Mambretti 290 kg; keskkaal: 1) Galimbreti 290 kg; poolraskekaal: 1) Celia 292,5 kg; raskekaal: 1) Beretta 357,5 kg.

Kadrioru staadion sai walmis

Neil päewil lõppesid Eesti Spordi Keskliidule kuuluwal Kadrioru staadionil uue moodsa tribüüni ehitamistööd, mis kestsid pikemat aega. Arwatawasti weel käesolewal nädalal Eesti Spordi Keskliidu komisjon Keskliidu esimehe, riigisekretär K. Terrasega eesotsas teostab ehitustööde wastuwõtmist ettewõtjalt. Mäletawasti pidi uus tribüün walmima juba warasügiseks, kuid ehitustööd tegelikult wiibisid. Staadioni awamine toimub tulewal kewadel.

Pärnu-Wiljandi linnawõistlus maadluses

Jaanuari lõpul peetakse Pärnus esimene linnawõistlus maadluses Wiljandi ja Pärnu wahel. Pärnu meeskond koosneb Kalewi maadlejaist ja Wiljandist esindab Tulewik.

Ka Saaremaal tõsteti

Eelmisest korrespondentswõistlustest ei wõtnud Saaremaa osa, kuid wiimasel startisid ka saarlased. Gotlandi „Arataja" wõistlusel 9 osawõtjat tõstis 1927,5 kg. Kuressaares jäid wõistlused pidamata, sest Saaremaa ainuke algeline tõstekang oli linnast 36 km eemal ja halbade teeolude tõttu ei saadud tuua seda Kuressaare.

Mõne reaga spordimaailmast

Juudi klubi Poola Tennisliidust wälja. Poola Tenniseliidu aastakoosolekul 70 häälega koosolewa 78 esindaja häältest otsustati eemaldada liidust juudisoost mängijaie klubi „Makkabi". Selle kohta sõna wõtnes mõned poola ajalehed terwitawad seda sammu ja awaldawad lootust, et ka teised Poola spordiliidud kõrwaldawad oma keskelt juudid.

Käsipall (handball, mida mängitakse käega nagu jalapalli) pidi jääma wälja Tokio olümpiamängude kawast, sest Rahwuswaheliise Olümpiakomitee otsuse järgi wõis korraldada neid wõistlusi ainult siis, kui neist wõtab osa wähemalt wiis meeskonda. Wiit osawõtwat meeskonda aga ei loodetud kokku saada. Nüüd on aga Rumeenia, Kuuba, Saksa, Ameerika Ühendriigid ja Austria teatanud oma osawõtust sel alal ja nii jääb käsipall olümpiamängude kawaa.

Ameerika tänawuseks parimaks sportlaseks on tunnistanud ameerika spordirahwas tennisemängija Budge.

Ameerika Kergejõustikuliit on otsustanud lõpetada boikoti Saksa Spordiliidu juhtes ja on otsustanud saata tulewal juwel Berliini oma eliitmeeskonna wõistluseks Euroopa-Ameerika, milline wõistlus peetakse olümpiastaadionil.

Max Schmeling asus kolmapäewal New Yorgi sadamas kiirautil „Europale", et sõita koju. Saksamaale jõnab ta nädala pärast ja tema wiimase wõidu puhul taheta kõrraldada temale pidulik wastuwõtt sadamas. Matshi eest H. Thomase wastu sai ta 30,000 dollarit.

Primo Carnera pärast wiimati skandaalse: esimesest Budapestis on Itaalia Pokliidu poolt keelatud edasisi wõistlemine. Stardikeeldu põhjendatakse sellega, et Primo Carnera ülesastumine poksiringis wõib tekitada itaalia sportlasele halba muljet wälismaal.

Kõikumisi hindades

Ametlikud karjasaaduste hinnad Londonis 10. detsembril

Wõi

Wõi hinnad, wälja arwatud Hollandi oma, on möödunud nädalal näidanud tagasimineku. Nädala algul oli turg küll kindel, kuid nõudmine nõrgenes lõpupoole ning turg omas selle tõttu waiksema ilme. Mandri wõid on turul wähe ning hinnad on selle tõttu nimetatud kaubale suhtelisel wähem tagasi läinud. Wõi tarwitamine näitab suurenemise tendentsi, ning tagawarad külmhoonetes on kahanenud. Eesti wõid turustati hinnaga 114—117 per. tsentner. Wõhja-Inglises oli turg nädala lõpul mandri wõile kindel ning hinnad, mis nädala algul olid langenud, paranesid Eesti ja Läti wõile 3 sh. wõrra per. tsentner.

Peekon

Taani peekoni hind tõusis möödunud neljapäewal 1—2 sh., Rootsi No 1—1 sh. ning Hollandi No 1—1 sh. wõrra per. tsentner. Teiste peekonisortide hinnad jäid püsima eelmise nädala tasemele. Turg on kindel, kuid waikne. Saadetised klaariti nende saabumisel turule raskusteta. Odawamat sorti peekonile on nõudmine olnud üldiselt parem, kuna saadetised piiratud, ning hinnad wõrreldes Taani peekoniga eriti soodsad on.

Kanamunad

Turg möödunud nädalal oli kindel ning hinnad paranesid peamisel kõikidele importeeritawatele sortidele. Toodang mandril on tunduwat tagasimineku näidanud, wälja arwatud wast Holland. Nädala jooksul püüsimud külmade ilmade tõttu jätkub turule saabunud saadetistest ainult nõudmise rahuldamiseks.

Rakwere ringkonnakohtu alaliseks liikmeks

nimetati Riigihoidja käskkirjaga 14. detsembrist kohtukoja prokuröri noorem abi Mihkel Hurt.

„Ehitajale" määrati abidirektor

Riigihoidja otsusega määrati riigi ehitusettewõtte „Ehitaja" abidirektoriks, ühtlasi direktori asetäitjaks, insener Arkur Wanderer, arwates 15. detS.

Champagne
«ERNEST IRROY»
REIMS
Juba aastast 1820
tuntud kogu maailmas kwaliteetmargina.

Küttepuude tootmisest ja müügist

Talwetaat on tänawu meid küllastanud warakult, mille tõttu kulub rohkesti küttecaineid. Küttecaineie puudusi Tartu elanikel küll karta ei ole; sest Ülilas on turwast küllusest. Küttepuudest ei ole puudust; kuid iseküsimus on — millised need puud on?

Siin ja seal on suured puuwirnad üles laotud. Pealt näha päris ilusad ja korralikud kaesund. Halgude otsad on päris puhtad, wähemalt riida selleit küljest waadatuna, mis wäljaspool, — terashari on teinud puhta töö.

Kui aga küüa löki mõni halg, siis selgub, et paljud halud on seest pehkinud ja wähemalt 25—50 protsenti oma küttewäärtusest kaotanud. Selliste küttepuude müja on wäga petunud, sest ta ostis oma tegeda eimese sordi kaesuid ja maksis ka sellekohase hinna, kuid sai pehkinud ja wähem wäärtusikku kaua.

Riigimetsaõõstus laskis kaesuu halgudel joone koort ära ajada, kust toore puu kuiwamisel tekkiw aur saaks paremini wälja aurata. See andis wäga head tulemusi — puud ei pehki, jääwad siegi üle aasta metsas seiseles terwete ja wäärtuslikuks.

Kas ei wõiks ka kõik teised metsakauplejad sedasama teha ja kaesuu halgudele joone lasta peale ajada, et wältida puude pehkimist koore alt.

Arusaadaw, et sellega tõuseb ka metsa ülestöötamise töötasu; kuid iga küttepuu tarwitaja maksab heameelega puude eest selle osa rohkem, kui ta seda täiesiwäärtusega küttematerjali. Kui metsakauplejad ei taha oma algatusel küttepuude tegelikku wäärtust aiai hoida ja ainult teenimise peal wäljas ollakse, siis peaks küll wastaw seadus wõi määrus appi tulema, et kütteks müüdawatel kaesuudel oleks „joon" kooresse aetud.

Teiseks tuleks ümber korraldada küttepuude müük koormaleiisi. Selleii on ka waremalt ajalehe weergudel juttu olnud, kuid kahjuks ei ole senini weel selleksõiseit korraldusest midagi lähemat kuulda. Müüdawas puukoormas peaks olema kindlasti teatud mõõtühus. Praegune olukord on aga niisugune, et mõõtord kahemeetrilisest üksusest, rahwakeeles süllast, tehakse kolm koormat ja niisugune koorem müüakse 6—7 krooni eest. Sellega on puude tarwitaja maksnud ühe ruummeetri puude eest 2—3 krooni rohkem, kui on harilik hind.

Kehwemad ja wähemaraalised kedanikud on suunatud koormawiisi ainu ja kannatawad selleparait rohkem, kui jõukamad kedanikud.

J. T.

Tööta kooliõpetaja warastas õunu

Eöl wastu 15. wpt. läksid warpad Laewa wallas Lillemerja talus. Wargad oli ära wiinud õunaaiast puude otsast umbes kolm wakka õunu. Wähe hiljem käidi uuesti sama taua aias, kust ära wiidi tubaka warsi ja lehti. Politseilisel juurdlusel saadi kindlaks teha, et selle warguse oli toime pannud Hugo Kütt. Läbiotsimisel leiti H. Kütti juurest õunu ja tubakalehti, mida kahinsaaja omaks tunnistas. Warastatud asjade warjamise eest wõeti wastutusele ka H. Kütti abikaasa Anna Kütt.

Kohtus tunnistasid mõlemad kaebealused endid süüdi. H. Kütt seletas, et tema olla olnud juba 15 aastat alkoholi juhtajaks, kuid praegu olewat tööta.

Tartu 6. jaoskonnakohtunik karistas Hugo Kütti 3-kuise ja Anna Kütti 1-kuise wangistusega. Mõlemate kohta jäeti karistus tähtajalise ülemaa.

Ka käimla wõtmeid warastatakse

Mitme warguse põhjal on wastutusele andmas Tartu jaoskonnakohtunikude juures alaealine Aksel Kusma. Oma noorusest hoolimata oli ta korda saatnud juba õige mitu warguse. Awalikuls tulid warguseid seeläiu, et teda tabati Tähe tn. nr. 45 aiawast sahwrist ühe warguseta. Läbiotsimisel leidis kriminaalpolitsei A. Kusma taskusest terwe seeria lukke ja sõrmewõtmeid, mis näiteks tõenäolisiiu olewat warastatud. Ülekuulamisel awaldas A. Kusma, et ta sõbrad weel Malda ja Liiwa tn. nurgal olnuvat maja sahwrist tähja pudelisi ja õbe korwi. Samuti selgus ülekuulamisel, et ta oli näinud Tähe tn. üheja majast käimla wõtme, et hiljem sellega üksi tungida.

Warguse katse mõisteti A. Kusma õigeks. Käimla wõtme warguse eest antti ta wanemate wastutawa walwe alla ja ürdelile ning kõrge warguse eest karistati teda Harku koolimisega saatmisega.

Peremees omastas popsi wilja

Karl Nautras, kellel on Weskeri wallas suurem popsiloht, wiibis käesoleva aasta tewadel saadi Tartus wangiias. Suwel, kui wanamis rukkis ja hein oli niidukõwrutine, jaatis K. Nautras mõne linnaga, kes pidi põllutaadusel ära koristama. Kohale minnes selgus, et wili oli juba ära koristatud. K. Nautrase kaebusel ainustati juurdlus. Saadistus tõsteti Allu ja Alma Kajaritsi ja Adele Sammeli wastu, kelle talusse on eraldatud mõõtetud popsiloht.

Kohtus kaebealused seletasid, et K. Nautras oli nõud popsikoha nende käest. Käesoleva aasta tewadel müüdud popsimaja hooned äramedamiseks. Hiljem läinud K. Nautras wangiasse. Suwel saan rukkis walmis ja hakanud pudenema. Et sedagi pole niiiina tulnud, siis mõelnud Allu Kajaritsi, et miiteks lasta rukkis pudeneda. Ta läinud ja pannud rukki kokku ja [illegible], kas ära tarwitanud. Taaruti [illegible] ta [illegible] heinatega.

Tartu 6. jaoskonnakohtunik [illegible] Allu Kajaritsa süüdi wõõra [illegible] ja karistas teda 2-kuise [illegible] ümaimiii. Alma Kajaritsa ja [illegible] õigeks.

Karistati sakatüütu

Mõisa wallas tõdas mõisnik kinni 14. okt. Johannes Hansen, kes [illegible] karistas wetsas. Kõnnisteel [illegible] oma [illegible] „[illegible]" [illegible] Ülalgu [illegible] ei tahtnud oma nime awaldata.

Kohtus tunnistas ta end süüdi [illegible] Tartu 5. jaoskonnakohtunik karistas J. Hansoni 20 kr. wõi [illegible] 6 päewaseiks arestiks. [illegible]

„LASTELEHT" on kõrge tasemega [illegible]ajakiri

Tuhandete kurbmäng kangel mandril

13

Waenlasest pole midagi näha

„Demonstratiiwse ekspeditsiooni" möttetus. — Mäekuru edasi-tagasi läbistamine, ilma et oleks kohatud waenlasega. — Kuhu jäi kindral Kuroki armee? — Paar sihitut mürsku jaapanlastele

Laklamatus wihmas ja wahetpidamata kärkiwa kõuega pesime ja riietusime järgmisel hommikul ja kinnitasime siis keha kakao ja hiinlastelt ostetud wärskete kanamunadega.

Krahw Keller oli otsustanud Seliutshani edasi marssida, et waenlasele kallale tungida. 3. küttide-diwiisi kolonn pidi etapiwiisi Wafantuni käigu kaudu otseteed Seliutshani minema. 6. küttide-diwiisi kolonn, kes saatis parema tiiwa kaitseks kaks kompaniid Tafangousse wiiwasse orgu, pidi üle Tshimufani Tshansalini käigu juures arwatawa waenlase positsiooni tagalasse liikuma. Kuigi wäesalgal oli ainult üks patarei suurtükke parema kolonni juures, oli edasimarssimine eelmisel päeval näidanud, et see oli ainult takistuseks edasiliikuwaile kolonnidele.

Kardeti, et wöimaliku taganemise puhul patarei ei suuda järgneda ja wöiks nii waenlase kätte langeda.

Pool patareid saadeti seepärast Modulini käigu juurde tagasi, teine pool patareid (neli suurtükki) lisati wasemale kolonnile.

Oli antud käsk wäeosi wöimalikult liigsest pagasist wabastada. 3. diwiis jättis seepärast oma telgid Tumendsa juurde maha. Meie ratsutasime krahwiga wasema kolonni eelwäes.

Sadas wahetpidamata wihma. Tee oli äärmiselt halb. Edasiliikumine algas hilja ja edenes wisalt, lakkmatute peatustega, kuna ometi — kui üldse taheti saawutada mingit edu — oleks pidanud edasi jõudma nii kiiresti kui wöimalik. Kõigest wöis märgata, et ekspeditsioonisse suhtuti wäga skeptiliselt ega oodatud talt mingeid tulemusi. Krahw Keller pidi wahetpidamata energilisi käske jagama, et üldse inimesi liikuma wirgutada. Üks juhte ütles mulle isiklikult, ta ei olewat sellest eitewötest kuidagi huwitatud, kuna polewat aimugi, mida sellega öieti taotletawat.

Meie eelwäed wallutasid Wafantuni käigu enne kui jaapani kaks kompaniid (kelle lähenemisest muide meile kasakad olid aegsasti teatanud) kohale jõudsid. Kuid siin jäädi jällegi peatuma. Tee käigu juurde oli järsk ja kiwine, ning wiis üles kiira-läära. Kolonni juht teatas, suurtükkidel polewat ülesminekust möeldagi. Krahw Keller aga pidas kinni oma käsust — edasimarssi Seliutshani kõigi jõududega jätkata. Suure waewa ja ajakuluga wiidi wiimaks hobused ja suurtükid käigust läbi.

Edasi marssides kohtasime ühte kasakat, kes läbilastud puusaga rahulikult jadulas istus. Mees teatas,

waenlased olewat juba Tshansalini käigu wallutanud

Nüüd me enam lahingu teostumises ei kahelnud.

Kuid juba warsti pärast seda ewakueerisid jaapanlased käigu ja liikusid Örrdagou poole. Kui me enne eelwäe peawäeosa käigu koopasse jõudsime, nägime lõunapool eelwäge Seliutshani poole liikumas.

Krahw Keller laskis kaks suurtükki käiku tuua ja Örrdagou suunas, kuhu jaapanlased pidid olema tagasi tõmbunud, tosina mürske tulistada. Nägime shrapnelle langewat seal, kus tee Örrdagoust põhja pool orust uuesti mäkke kulgeb. Ootasime siis, kas jaapanlased meie tulele wastawad, kuid kõik jäi waikseks —

waenlasest polnud midagi kuulda ega näha.

Fönghwangtshönist, kus kindral Kuroki pidi kogu oma armeega peatuma, olime ainult weel 15 km kaugusel. Kahekõa pataljoniga sinna marssida oleks olnud mõttetu. Pealegi oli õhtu sabumas. Meeskonnad olid läbimärjad, söömata ja telkideta. Järelikult ei jäänud järele muud, kui alustada tagasimarssi Tumensasse, kus sel ajal olid weel 3. diwiisi telklaagrid ja toiduwankrid.

Wiimaks ometi oli wihmal lõpp ja läbi rebenenud pilwede hakkas helkima loojuw õhtupäike. Tagasiteel märkasime oma imestuseks, et meie naistölt oli kadunud. Nagu hiljem selgus, oli ta ratsapatrulliga jaapanlastele järele kihutanud ja tuli alles hilja öösi tagasi. Küllap ta oli lootnud, et saab selle eest eriti kiita, tõepoolest aga ootas teda ainult wali noomitus krahw Kellerilt ja peale selle wallandamise ähwardus.

Tagasiminek toimus samasuguste raskustega nagu edasiliikumine. Eriti keeruliseks osutus suurtükkide edasitoimetamine. Teel saime telegrammi kindral Kuropatkinilt. Krahw Kelleri ja ta staabiülema tõsistest nägutest järeldasime, et see ei wöinud sisaldada midagi head. Saabunud teade lewis küll staabi ohwitseride hulgas, kes sel puhul tähendusriklalt omawahel sõsistasid, meie järelpärimiste peale aga et wastatud midagi olulist. Kuid teadsime ka ilma wastuseta, et

telegramm sisaldas teate Stackelbergi lüüasaamisest.

Waheajal oli läinud pimedaks. Ratsutasin krahwi kõrwale ja küsisin temalt. Ta wastas sügawasti ohates:

„Stackelberg on löödud, 21 kahurit kaotatud."

* *

Olin nüüd juba ida-wäesalga juures kuus nädalat. Oodatud lahingutest polnud juttugi. Olin aga näinud ja läbi elanud palju huwitawat, nii et weel praegugi sellele ajale rõõmuga tagasi mõtlen.

Nüüd palusin peakortermeistrit, et mind komandeeritaks 10. armeekorpuse juurde, kelle saabumist Euroopast iga päew oodati. Selle korpuse walisin nimelt selle pärast, et olin warem tema manööwreid Kiiewi juures näinud ja tundsin seal paljusid ohwitsere.

Pärast lüüasaamist Wafangou juures ja meie tulemusteta ekspeditsiooni Fönghwantshönile oli meid wallanud tunne, et meil siin mäestikus tõsisemaid kokkupõrkeid ega wõitlusi ei tekki, et aga sellewastu

Liaoyanist kirde pool käisid uute sündmuste ettewalmistused.

Seda arwamist toetas muuseas ka kindral Kuropatkini telegramm krahw Kellerile, milles wägede ülemjuhataja teatas, ta minewat Haitshöni, ja andis ida-wäesalgale käsu, olla iga hetk kaitsewalmis.

Ühtlasi saime teada, 10. armeekorpus olewat Liaoyani saabumas. Teatasime sellepärast ka krahw Kellerile oma kawatsusest tema juurest lahkuda ja Liaoyni tagasi minna. Ta mõistis meid täiesti, seda enam, et tal ka endal oli tunne, et ida-wäesalga ülesanne on ainult waid wähe tänulik.

Siis algas teekond. Lansanguanis, kus me weel kord oma telgi jõe äärde üles löime, istusime krahwi telgi ees ja sõime suurepärast kartulisuppi. Siit oli meil üsna kahju lahkuda. Maastik oli wäga meeldiw, eriti aga wärske mäestiku õhk. Tchawuanis jätsime staabi ja sõbraliku krahwi jumalaga. Tookord meil polnud aimugi, et me teda weel kord näeme.

Meiega liitus samuti itaallane Camperio. Aramineekuga pidime kiirustama, aegajalt käisid üle maa ägedad äikese wihmawalingud ning täitsid jõed ja ojad seewõrd wetega, et pidime tõtsiselt arwestama endi Liaoyanist äralõikamise wöimalust. Kuna ka tshungusid meie pakiwankrite kallale kippusid, pidime alati wiimasie juures wiibima.

Tagasimarss möödus siiski üsna õnnelikult. Wihm lakkas, teed olid siiski weel kuidagi käidawad. Relwastatud patrull ratsutas meie ees oru läbi, ei leidnud aga ühtegi tshungusi.

Hiinlastest elanikud olid kõiksal rahulikud ja sõbralikud. Ühes, Tchawuanist 15 km põhja pool olewas külas puhkasime ja sõime einet. Itaallane, kel oli hiina keelest weidi taipu, ostis talunaistelt mune ja küpsetas meile kooke. Hiinlastest peremehed olid meie peatumise üle nii õnnelikud, et nad meile mitte ainult kõike kokku ei tassinud, wad ka uudishimulised meie meeleheaks minema kihutasid. Paari rublatiiki üle, mis neile hiljem andsime, olid nad äärmiselt õnnelikud. Peab küll ütlema, et see on kõige lihtsameelsem ja kannatlikum rahwas, kes maailmas üldse elab. Endakoondamisewõime puudub tal täielikult.

Samuti nagu terwed külad lastsid end wastupanuta tshungusidel rünnata ja rüüstada, sama rahulikult alistusid miljonid inimesed sadatuhandetele jaapanlastele ja wenelastele, kes nende maal rüüstasid, rööwisid, põletasid.

Juba nüüd hakkasid selle häwitustöö tagajärjed end awaldama: purustatud ja põletatud külad, maha tallatud wiljaväljad. Kurwalt seisis hiinlane oma häwitatud kodu ja waranduse jäänuste ees. „Lomailo!" halises ta ja alistus saatusele.

Tshinörrtu juures kohtasime 3. küttide-diwiisi 2. brigaadi. Kindral Kuropatkin oli ta Aishanist jällegi siia tagasi saatnud.

21. juunil saabusime Liaoyani, kus kuulsime, kindral Kuropatkin olewat läinud lõuna poole, nimelt Tashikiausse. Ka peakorteris olewad ohwitserid pidid talle sama päewa õhtul sinna järgnema.

Kolonelleitnant Papadopow ja mina saime teate, et meie komandeerimine 10. armeekorpuse juurde oli otsustatud jaatawalt.

(Järgneb.)

Asjatundja õiglane otsus on:

MARVIN, ELECTION, FIGARO, LANCET on

paremad ajanäitajad.

MARVIN on aeg — aeg on raha!

„Ettewötetest" said „käitised"

Muudeti mitmeid töökaitse seadusi

Wabariigi walitsuse eilsel koosolekul waadati läbi ja anti Riigihoidja dekreedina mõnede töökaitse seaduste muutmise seadus. Selle sisu on järgmine:

„Tööstusliku töö seaduse neljanda jaotuse kolmandas peatükis (par. 257—371), neljandas peatükis (par. 372—491) ja seitsmendas peatükis (par. 541—597), seaduses laste, alaealiste ja naiste töö kohta tööstusettewötetes (R. T. 68 — 1924) ja tööstusettewötete nädala puhkepäewade seaduses (R. T. 4 — 1926) tuleb lugeda „ettewötte" asemel „käitis".

*

Kuni 1931. aastani tarwitati meie tööigusliikudes seadustes wastawa termini puudusel sõna „ettewöte", mis omalt mõistelt on kitsam terminist „käitis". Wiimane termin wöeti tarwitusele seadusandluses alates 1931. aastast. Kogu aeg aga töökaitse- ja sotsiaalkindlustuse asutised käsitasid mõistet „ettewöte" sama laialt kui hiljemat mõistet „käitis". Samal seisukohal asusid ja kohtud, kaasa arwatud riigikohtu administratiiw-osakond. Mõni aasta tagasi asus riigikohtu tsiwiil-osakond ühe wigajaanud töölise nõude juhtes majanduslikul teel maja ehitanud töösandja wastu teisele seisukohale. Tsiwiilosakond leidis, et töölisel ei ole õigust nõuda tööandjalt, **sest seadus, mille põhjal tööline nõudis, kehtib ainult ettewötete kohta,**

kuna aga isik, kes ehitab endale maja, ei oma mingisugust ettewötet. Tsiwiilosakonna arwates ettewöttele olemasolu eeldab omaette iseseiswat pikemat wõi lühemat aega kestwat inimtööjõudu ja kapitali wõi looduswarade koostöö korraldust ettewötja poolt kutsewiisiliselt tuluiaamise eesmärgiga.

Kuna riigikohtu administratiiw-osakond ja ka osa tsiwiil-osakonna liikmeid olid teisel arwamisel, andis riigikohtu eimees asja lahendamiseks riigikohtu üldkogule. Wiimane omal istungil 17. detsembril 1936. a. ühines tsiwiilosakonna seisukohaga.

Riigikohtu üldkogu seisukoht on juhtnööriks kõigile kohtuile ja ametiasutisile.

Selle seletuse tagajärjel wabanewad kõik tööd, mida tehakse mitte kutseliste ettewötjate poolt tulusaamise sihiga, nende wanemate töökaitse ja sotsiaalkindlustuse seaduste eeskirjade täitmise kohustusest, kus on tarwitatud terminit „ettewöte". Nii ei pea oma töölisi enam kindlustama isikud, kes ehitawad enesele maja, omawalitsused, kes teewad nulitsaprügitus-, kanalisatsiooni-, kõrgeehitus- ja teisi töid. Samuti ei ole ned kohustatud täitma eeskirju, mida antud naiste, alaealiste, laste ja pühapäewase puhkeaja kohta. Säärane seisukord on aga ebaloomulik. Töökaitse seadustes ei tehta kusagil ilmas wahet tööde wahel nende otstarbest wälja minnes. Kui on olemas mingisugune töö, mille kohta on kehtiwad töökaitse ja sotsiaalkindlustuse seadused, siis on nende seaduste eeskirjad kehtiwad kõigi tööliste kohta, olgu töö otstarbeks wõi tööandja sihiks kasusaaming wõi mingid teised eesmärgid. Nii saadi ennemalt aru ka meil ja nii see peaks ka tegelikult olema.

Riigikohtu seletus oli tingitud meie wanemate seaduste ebatäpsest terminoloogiast. Selle seletuse läbi tekkis ebaloomulik seisukord, mille kõrwaldamine oli hädatarwilik.

Selle ebaloomuliku olukorra kõrwaldamiseks antigi eelnimetatud seadus. Selle seadusega asendatakse kõigis töökaitse ja sotsiaalkindlustuse seadustes, kus weel ette tuleb termin „ettewöte", wiimase terminiga „käitis".

Ohuliikluse kokkulepe Saksamaaga

Kokkulepe põhjeneb enamsoodustuse põhimõttele

Riigihoidja oma otsusega kiitis heaks Eesti-Saksa wahelise õhuliikluse kokkuleppe ja wolitas wälisministrit, wõi tarbe korral wabariigi saadikut Berliinis wastawale kokkuleppele alla kirjutama.

Liitudes õhusõidu korraldamise konwentsiooniga 18. oktoobrist 1919. a., sai Eesti Pariisis asuwa Õhusõidu Rahwuswahelise Komisjoni (CINA) liikmeks. Seetõttu ei ole meil tarwis sõlmida õhuühenduse pidamiseks erilepinguid CINA-ga liitunud riikidega, kellede hulka aga teatawasti ei kuulu Saksa. Seega tuleb Eesti-Saksa wahelist õhuliiklust korraldada erikokkuleppe teel.

27. oktoobril 1937. awaldaski Saksa walitsus soowi sõlmida Eesti-Saksa wahelist õhuliikluse kokkulepet. Kokkuleppes nähakse ette, millistel tingimustel lubatakse lepinguosaliste riikide lennukitel tulla teise lepinguosalise territooriumile wõi läbistada seda, millistele tingimustele peawad wastama lennukid jne. Kokkuleppe kawa baseerub enamsoodustuse põhimõttel. Mõned üksikud küsimused on jäänud weel lahtiseks, millede kohta tuleb alustada läbirääkimisi. Selleks kutsus Saksa walitsus Eesti esindajad Berliini. Läbirääkimised wõiksid aset leida kõige lähemal ajal.

Muudatus sõjaministeeriumi ehitustööde alal

Kolmapäewasel Wabariigi Walitsuse koosolekul waadati läbi ja anti Riigihoidja dekreedina sõjawäe seaduste kogu 18. raamatu muutmise seadus osas, mis seoses ehitustöödega sõjaministeeriumi alal. Seni teostas mainitud ehitustöid teedeministeeriumi awalikkude töödeosakond. 1. detsj. a. teedeministeeriumi awalikkude töödeosakonna likwideerimisega lõpetab poolelioleiwad ehitustööd teedeministeeriumi ehitusasjanduse inspektuur.

Alati blondiks jääda

ja mingil tingimusel tumedamaks muutuda — on kindlasti iga blondiini soov. Selle soovi teostamiseks järgmine nõuanne: Peske oma juukseid moodsa leeliseta Schwarzkopf "Ekstra-Blondiga" Teie juuksed jäävad blondiks, terveks ja kauniks. Teie soeng saab kaunid ja püsivad lained. Juba esimene katse näitab teile seda.

"Ekstra-Blond" erisort blondidele, annab tumedamaks läinud juustele tagasi esialgse värwingu. Tumedatele juustele on eriti sobiv "Ekstra-Mahe".

Valmina otsekoheseks tarwitamiseks on wedelad Ekstra-Blond ja Ekstra-Mahe samuti wabad seebist ja leelisest.

SCHWARZKOPF EKSTRA-BLOND

Tagame, et on täiesti leeliseta.

Lab. S. Schneider, Tallinn.

Ujatakse osanikku...

Wiimasel ajal wõib üha tihemini pealinna lehtedest leida umbes sääraseid kuulutusi „Tulu oow ettewöte wajab osanikku 3—5000 krooniga. Teenistus wähemalt 100 protsenti. Peale selle kindel palk." Mõni jälle lepib kõigest tuhande krooniga, selle eest aga pakutakse wähemalt kakssadawiiskümmend protsenti ja kindlat palka wähemalt paarsada krooni kuus. Nii näib, et kuldne ajajärk on tulnud tööstusalal neile, kellel tsipa nuppu pealae all ning pangas pisikene mustapäewakopikas.

Juudas teab, kuidas nad oskawad? Mõni torkab näpu otsa ette, mõtleb pisut ja hakkab raha nagu roobiga taskutesse winnama. Ise ei oska millegagi tegelema hakata, kuigi küljeluul on korjatud mõni tagawarasent. Ja seesinane abiclupool ütles selge sõnaga: „Mis sa kribid ühtepuhku seal laua taga? Palju's sellega ikka teenid. Hakka ometi millegi reaalsemaga tegelema. Raha meil ju natuke on. Näe, kui inimestel on ärinärwi, siis läheb kohe nii mis wuhin. Waat, Silberstengelid käisid meilt mullu ühtepuhku raha laenamas, kuni hakkasid keetma rattamääret. Nüüd proua õpib autojuhtimist, minul aga pole peale priimuse ühtegi mootorit käsitada. Oh, oled aga tossukene!"

Mõtlesime ristirästi läbi kõik tulundusharud, alates würtspoega ja lõpetades pudipadi äriga. Würtspoe mõtte laitsime kohe maha. Seal tuleb kell neli sängist wälja karata, et piimameest wastu wõtta. Ja rahwas ostab kaupa wõlgu. Käi siis kohtuga wõlga nõudmas, kui keegi on kahe heeringa eest maksmata jätnud. Üldse see poewärk pidi olema rohkem õnne asi, nagu seletasid tuttawad. Jääb sulle hulk rikkiläinud kaupa kaela, pead olema juba iisraelimees, et sellest inwentuurmüügil lahti saada.

Tööstusega olewa asi palju klaarim. Walmistad kaupa just nii palju kui turg nõuab, ja mitte üks kriips rohkem. Aga mida walmistada — selle üle murdsime jälle kolm nädalat pead, muidugi asjatult. Lõpuks mõtlesime, milleks ennast waewata, kui leidub inimesi, kes töötawad mitusada protsenti puhast tulu. Wastasin mõnele kuulutusele ja panime wiisakalt kirjadele postmargid kaasa. Juba järgmisel hommikul kõlistati ukse taga üsna wara ja küljelau ütles, et niisugune imelik, pisut kahtlane mees olewat ukse taga — karwase lõua ja aukliku sombreeroga. Olewat wastuse saanud oma kuulutusele. Järgmisel momendil oligi saks toas ja sirutas wiis pihku „Minu nimi on Püksitreial, olen leidur! Minul nimelt on kümme wabariigi patenti!"

Kahtlase tüüübi moodi nägi ta küll wälja — aga on siis suured leidurid kunagi käinud lakkides ja sabakuues? Wõi kuidas nad rikkaks saawad, kui südametunnistuseta ärimehed neid ämblikumoel tühjaks imewad? Mehe weidraid silmi ja püganata habet waadeldes tundsin end juba pooleldi sellise haina, kelle pihku satub naiiwne geenius. Aga näis, et leidur polnud sugugi pehmest puust. Wiskas enda diiwanile, lükkas porised saapad waibale, kuhu ma ei tohtinud isegi paljajalu astuda, ja algas kindla häälega:

„Seda ütlen teile kohe, et oma leiutist ma ei müü. Nii narr ma ei ole. Tahate, hakake äriosanikuks — teie kapital, minu leiutis ja raha tuleb nii mis robin. Mul pole üks, mul on palju leiutisi, aga ma ütlen teile, meie töösturid on wiletsad mehikesed, neist pole asja uudisartiklite walmistamisel. Aga kolm-nelisada protsenti oleks teil teenida naljaasi. Noh, tahate wõi ei taha?"

Wiimaseid sõnu kärkis mees juba nii kurjalt, et pani kohe wõpatama. Oli ju teine hiigla jäme ja turjakas, kerelt nagu pommtõstja.

„Aga missugune see leiutis siis on?; — kogelesin.

Mees tegi saladusliku näo, küsis, kas õhk on puhas ja sosistas weel saladuslikumalt „Kahe kõrwaga kohwitass! Saage aru, kahe kõrwaga ... See on rewolutsioon kogu tassiasjanduses. Mõistate, te wõite tassi pihku wõtta kumma käega tahes, eriti kui olete wasakukäeline, on see suureks hõlbustuseks. Ka talwel külmaga, waat, kui hea on mõlema käega tassi pihus hoida, sõrmi soojendada, ilma et näppe põletaks. Noh, kas astute kampa?"

„Ma ei tea, pean järele mõtlema," kogelesin hirmuwärinaga.

Mees kerkis kogu oma kõhutawas pikkuses ja jämeduses diiwanilt. Lõi rusikaga lauale, nii et kausid kapis tirtsatasid ja kell seinal seisma jäi: „Arwasin juba, et ega teist narrist asja saa. Kas teil siis nii palju mõistust ei ole, et taibata — kõigi ei osta enam ühe kõrwaga tassi, kui kahekõrwalistega turu üle ujutame."

„Muidugi, muidugi!"

„Noh waadake, hea et sedagi taipate," seisis mees harkjalgu minu ette. „Aga ega teist ikka ettewõtjat pole, olete niisugune nosuke ja nigelawõitu. Kuulge, kas teie ei saaks mulle wiiskümmend krooni laenata kuludeks? Asi on sedawiisi, et mul on weel patent wõtmata. Muidu mõni teine nipsab leiutise otse nina alt ära."

Rohkem ei olnud kui wiis krooni. Andsin selle ja leidur muutus pisut lahkemaks. „Maksan teile kohe tagasi, kui leian mõne täitsamehe osanikuks. Aga ..." wibutas ta weel ukse oma karwast rusikat, kui peaksite kellelegi piuksatama minu leiutisest, enne kui wõtan patendi, noh, hoidke siis oma piip ja prillid."

Kuigi esimesed kogemused polnud roosilised, läksin järgmist osanikku wajajat ise külastama. Direktor kutsus mind kirja teel otse tööstusse, kõnetunni ajal ja kuna osamaksu nõuti kolm tuhat krooni, siis näis, et tegemist on soliidsema ettewõttega. Tööstus asus kuski Murumätta tänawal ja kuigi ma ei silmanud ühtegi wabrikukorstnat, pugesin läbi wildaka wärawa õue. Puukuuris näis tõepoolest midagi käitise taolist, sest plekist toru katusel ajas suitsu ja ukse ees pakul istus palja jalu nahkpõlles mees, uurides suurt warwast.

„Kuramus ajab umbe"—urises oma ette. „Ah tööstuse juhatajat otsite? Mina ise olengi, juhataja ja omanik. Kas tulete selle koha pärast? Ah, osanikuks, olge lahked, see on teine asi. Minul on siin pangetinutamise tööstus. Ja-jah, hea ettewõte, annab wähemalt kakssada protsenti puhast. Mõtlesin, et müün poole osa ära, kahekesi seltsim. Oi jah, olen hästi sisse töötanud. Kogu tänaw toob oma panged siia. Ja maamehi käib kah. Waat' kui hakkame kahekesi pihta, lööme toredama sildi wälja — siis tuleb kogu linn meie juurde. Wõtame töölised, ise tõmbame sigarit ja sõidame autus?"

Edasi seletas tööstur, et ta olewat läbi ja läbi aumees.

Kolm tuhat krooni on liiga palju—ütlesin — Klempneri riistu wõib juba paarikümne krooni eest saada.

Mees läks kohe ägedaks. „Aga ruumid", näitas ta puukuurile. „Aga w i r m a ja wirma nimi? Ärge mõelge — mul on a u s n i m i! Pole teist asja, ärge siis mu kallist aega wiitke." Ja tööstur asus uuesti mornilt warbaid nokitsema.

Kolmas lugu on weel kõige iseäralikum. Üleeile tuli wiisaks noormees laitmatult ridies, portfelliga ja kõigiti asjalik. Ise pakkus ekstra häid sigarette ja tutwustas end uue ettewõtte wolinikuna. Rääkis kõigiti mõistlikku ja asjalikku juttu, et on tulemas uus wabrik, mis walmistab huulepulki, puudrit ja lõhnaõli.

„Kõigiti mõistlik inimene" — sosistas mulle küljelau ja soowitas kinni hakata. „See on kaup, mis alati läheb. siin ära enam mõtle." Noor härrasmees pakkus ikka uuesti sigarette, kuramuse kalleid ja kõneles kõigiti mõistlikult. Ei lubanud eriti suurt ega eriti wäikest kasu, küll aga kindla koha peale kauba osaühingu juhatuses.

„Wabriku ehitusega on juba alatud" — lõpetas ta oma ettekande. „Kas läheme waatama?"

Läksime siis. Jälle sinna Murumätta tänawale. Ei tea miks, aga seal hakkas meile põlwepikkune poiss, keelt näidates, järele keksima ja hõiskas: „Wiili Saks püüab hanesid!"

Jõudsime suure ehituskrundi juure, kuhu juba kohale weetud tellisiiwe ja muud ehitusmaterjali. Mul lõi süda külmaks.

„Noh, kuidas meeldib" — küsis noorhärra wäärikalt.

„Meeldib küll. Paljalt siia ei tule mingi tööstus, waid mulle tuttaw maksuinspektor ehitab elumaja."

Nagu seda sain öelda, kadus noorhärra krapsti üle aiaplangu ja laskis nagu põder üle kapsapeenarde.

Sedapuhku pole minust osanikku saanud!

Sulew.

Toimetusele saadetud kirjandus

Bernhard Kangro: Wanad majad. Luuletusi 1936—37. Ott Kangilaski kaas. Hind kr. 2.25 Eesti Kirjanikkude Liidu Kirjastus, Tartus. Eesti nooremate luuletajate hulgas oleme seni harjunud Bernhard Kangrot nägema asjatundliku ning intiimse looduslüürikuna. Käesolewas luuletuskogus saawutab autor oma kallakuga wärwilisie ning panteistliku looduskäitlusie ja jõngetoonliji ainewaliku, aga seejuures optimistliku hoiakuga eu- ja surma-probleemide lahendamisel, huwitawa motiiwide ja meeleolude atmosfäärі. Tema esikkogu („Sonetid" 1935.) kirjeldaw loodusewaatlus annab siin maad hõngestatumale luulele. Selguse ja lihtsuse poole püüdew wormitaotlus on andnud ka rõõmsaid wärwilisi saawutusi ja pakub huwitawaid wõimalusi ümbolitliku luule tähenduswarjundeile.

Hendrik Adamson: Linnulaul. Luuletusi. E. Rüga kaas. Hind kr. 2.50. Eesti Kirjanikkude Liidu Kirjastus, Tartus. Hendrik Adamson uusim luuletuskogu sisaldab lüürilisi ja jutustawa iisuga luuletusi. Luuletaja on neis jõudnud kõige lähemale meie rahwa hingele, on kujunenud tõeliselt kõige eestilisemaks meie eesti luuleraweres. Olles rahwalaulik selle sõna parimas mõttes, Adamson samaaegu osutab suurt kunstilist küpsust, tunneteküllust ja kõige selle juures haarawa kujutiswõimega ja kütkestaw oma pildirikkuses, ainerihedusès, täpses ja selges kujutamislaadis, mis ilmneb isegi tema müstiliji ja mõnaslooliji aineid käsitlewaist luuletusiist. See kõik teeb tema teose ülimal määral nauditawaks niihästi lihtsust taotlewale harilikule lugejale kui ka kõige rangemate kunstilisie nõuetega eitnewale kirjanduseharrastajale.

Heiti Talwik: Kohtupäew. Luuletusi. E. Kõkii kaas. Hind 2.50. Eesti Kirjanikkude Liidu Kirjastus, Tartus. Käesolewa luuletuskogu lähtekohaks on poliitilise murrangu meeleolud 1934. a. warakewadel. See on maailmawaatelisie ümberhinnangute ja otsingute raamat. Maha arwatud mõned nukrutsewad kõrwaltoonid, walitseb siin põhjamaiselt karge idealismi õhkkond.

Põltsamaa Ühisgümnaasium 20-aastane

Põltsamaa ühisgümnaasium

Homme saab Põltsamaa Ühisgümnaasium 20-aastaseks, mis puhul on koolis tawaline aastapäewa aktus. Erilist juubelit sel puhul ei peeta.

Põltsamaa ühisgümnaasium on õieti esimene Eesti iseseiswuse ajal tekkinud eesti keskkool-gümnaasium. Sõja- ja rewolutsioonikeeristes astusid Põltsamaa haridustegelased kokku, et luua kohale eesti reaalgümnaasium. Sellega teostati Eesti ärkusaja tegelaste ammune idee — sinna, Põltsamaale, kuhu oli tahetatud luua esimest eesti õppekeelega keskkooli, Eesti Aleksandri Kooli, mida aga ei lubatud — sinna ajutati nüüd eesti reaalgümnaasium.

Kerge see algus ei olnud. Puudusid ruumid, puudus warustus, puudus isegi petrooleum walgustuseks. Sõjaoludes polnud neid ka kustki saada. Suure rõõmuga teatab kord koolijuhataja õppenõukogu koosolekul, et tal on õnnestunud saada koolile paar toopi petrooleumi, nagu seda näitab protokoll. Ainult õpilaste poolest oli kool rikas. Neid oli küllaldaselt. Warstigi hakkas kool töötama paralleelklassidega.

Sõja lõppedes ja maareformi teostumisega lahendusid ka kooli majanduslikud raskused: õpetajate palgad ning warustuse muretsemise wõtsid riik ning Wiljandi maakooliwalitsus enda hoolde ning ruumideks sai kool näguja Uue-Põltsamaa härrastemaja.

Raskemaks aga muutus kooli olukord taas möödunud aasta koolireformiga: sellega kustutati kool gümnaasiumide hulgast ja muudeti ta 5-klassiliseks progümnaasiumiks. Sellega aga polnud Põltsamaa rahul. Jälle tuldi kokku, peeti nõu, koguti toetusi ja awati riiklikule progümnaasiumile otsa eragümnaasium, millest esialgu töötab esimene klass 11 õpilasega. Kawatsusel on luua eragümnaasiumi ülespidajaks eriline sihtasutis.

Kokku õpib praegu Põltsamaa ühisgümnaasiumis 250 õpilast. Kooli juhataja oli pikemat aega A. Schulzenberg (†) ja praegu töötab kool Reinwalla juhatusel.

Wäikeriigid ja Rahwasteliit

Kõneldes tagajärgedest, mida Itaalia wäljaastumine Rahwasteliidust ähwardab tuua, juhtisime hiljuti tähelepanu sellele, et eriti delikaatsesse seisukorda wõiwad sattuda Itaalia naabruses asuwad wäikeriigid.

Juba ongi ilmnenud esimesi tundemärke wastukajast, mida Itaalia sanum tekitab neis riikides.

Wiinis antakse mõista, Austria ei kawatsewat Rahwasteliidust lahkuda. Sellest ei wõi aga weel järeldada, nagu oleks Austria walitsus igal juhtumil walmis täitma Liidu põhikirja säätei. Tuletame aimult meelde Austria hiljutist eemalejäämist sanktsioonide tarwitusele wõtmisel.

Ungari pole weel seisukohta wõtnud. Kuid Budapesti juhtiwatele ringidele lähedalseisew „Pester Lloyd" peab tarwilikuks rõhutada, et Rahwasteliit on olnud „relwaks riikide rühma käes, kes surus teistele riikidele peale oma tahet". Iga Liidus olew riik wõib nüüd — annab leht mõista — järgneda Itaalia eeskujule, kui „maailma areopaag ei arwesta tema põhjendatud nõudmisi".

Suurim näib ärewus olewat Helweetsias, kelle walitsuse käitumine Abessiinia sõja ajal samuti näitas, et see riik oma häid suhteid naabritega peab tähtsamaks Rahwasteliidust. Helweetsia liidunõukogule lähedalseisew „Neue Zürcher Zeitung" kirjutab nüüd:

„... Kahtluseta terawneb hädaoht, et Rahwasteliit ilmneb teatawa riikide rühma liidu sarnase organina. Oleks eksitus, kui seda riikide rühma ilma pikema jututa tahetakse waadelda kui „demokraatlikkude" riikide oma. Enne kui pärast kahjuks pundub Genfi kontsernist maailma suurim ja teatawas mõttes ühemõttelisem demokraatlik riik — ühendriigid, ja kolmest suurriigist, kes seal oma pille edasi mängiwad, Nõukogude Liit on kõike muud, kui demokraatlik. Reformiprobleemi „pea ja liigete juures" ei saa surnuks waikidega ka kaua edasi lükata. Muidu wõib Itaalia eeskuju warsti mõnede Lõuna-Ameerika riikide juures kooli teha."

Hawasi erikirjasaatja teatel Helweetsia liidunõukogu tegi nõunik Mottale ülesandeks, astuda samme Helweetsia erapooletuse jaluleseadmiseks. Nagu kuulda, kawatseb Helweetsia wabaneda kohustusest, sasta läbi wälisriikide sõjawägesid oma territooriumist ja muudest Rahwasteliidu põhikirja art. 16 ettenähtud kohustustest, wähemalt suruda need kohustused taganema erapooletuse eest. Nende eesmärkide saawutamine tähendab seda, et Helweetsial kollektiiwne julgeolek tegelikult on surnud.

Kuid ka kangemal seiswates riikides kaalutakse seisukorda tähelepanelikult. Rootsis, kus Rahwasteliidu mõte alati olnud populaarne, tekitab kaswawat muret lõhe süwenemine suurriikide blokkide wahel. „Stockholms Tidningen'i" arwates kolmnurk, Berliin—Room—Tokio nüüd muutub ametlikuks blokiks Genfi wastu. Kuna wiimases domineeriwat osa etendawad Inglismaa, Prantsusmaa ja SSSR, siis leiab „Dagens Nyheter", et wäikeriikidel tekib tarwidus mõtelda kohustustele millised wõiwad neil tekkida konflikti korral mõlema suurriikide bloki wahel."

Wäikeriikide wälispoliitika ülimaks ülesandeks on iseseiswuse säilitamine. See ülesanne nagu näeme sunnib juhtuma kriitiliselt mõnelegi wormelile, mis on kaotanud sisu — ja mitte wäikeriikide siiu läbi.

N.

Wäärtuslikke auhindu kodutütardele

Kodukaunistamise wõistlustöö jätkub ka tulewal aastal

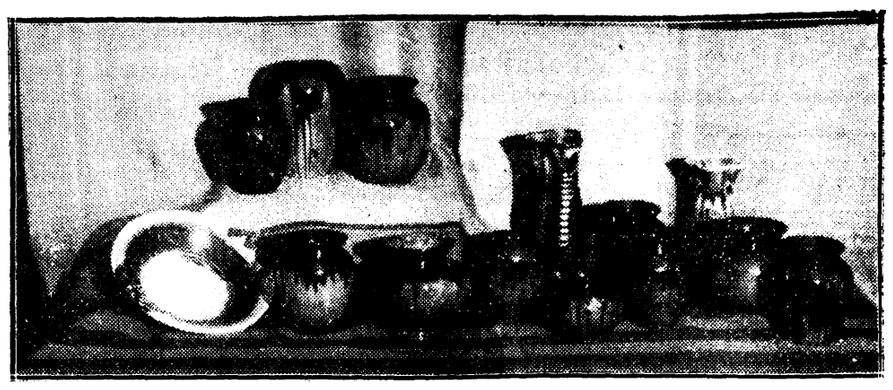

Üksikwõistlejate auhindu — waasid

Kesknädalal andis ajakirjanikkudele jutuajamise Kodutütarde peawanem prl. S. Pruuden seoses kodutütarde kodukaunistamise wõistlustel antawate auhindadega.

Neil päewil saadeti, tähendas peawanem, kodutütarde kodukaunistamise wõistlustest osawõtnutele määratud diplomid ühes wastawate auhindadega ringkondadesse, kus nad jõuludeks asjaosalistele kätte toimetatakse.

Rühmawõistlustel esikohale tulnud rühm sai pidulikkude koonduste puhuks laualipu, wastawa graweeritud pealkirjaga ja 2 küünlajalga ühes küünaldega. Teistele rühmadele jagati rohkesti mitmesuguseid laagri ja matkatarbeid, nagu seljakotte ja föögiriistu, peale selle rühma kodude kaunistamiseks pilte, albume ja kodukorrashoidu puutuwat kirjandust.

Üksikwõistluste esimese auhinnana anti wälja

J. Pütsepa kriidijoonistus „Tartu motiiw"

Teistele üksikwõistlejatele jagati wäiksemaid maale, rohkesti lillewaase, mitmesuguseid töö- ja tarberiistu, nagu aiatööriistu, maitseainete purkide komplekte j. m. Shell Company annetas putukapritse ühes wastawa wedelikuga. Peale selle anti auhindadeks suuremal arwul mitmesugust kodukorrashoiu kirjandust, ajakirjadest: „Taluperenaine", „Kaunis Kodu" ja „Aed" 1938. a. aastakäigud; raamatutest: A. Remmel „Otsetarbekohane ja kaunis kodu", E. Aaslaw „Moodne kodu sisustus", J. Port „Ilmed", T. Kadak „Eesti rahwakunst" ja „Eesti riistpiste mustrid", Th. Brandt, „Kodused remonttööd" j. t., igast mitu eksemplaari, ilukirjandusest: F. Tuglas'e „Wäike Illimar", J. Parijõgi „Alutaguse metsades".

„Kas kawatsete järgnewal suwel kodukaunistamise wõistlustööd jätkata?" — Kindlasti, wastab peawanem, kui saame selleks toetust, milleks meil ka wäljawaated olemas.

Kodukaunistamise töö on leidnud üldist tunnustamist

ja poolehoidu, olles kujunemas kodutütarde keskel üheks hinnatawamaks ja tähtsamaks tegewusalaks. Esiteks wõimaldab see konkreetselt rakendada seda oma põhimõtet — „Kodutütar armastab oma kodu". Teiseks on wõistlustöödest kasu üksiktele kodudele, kuna selle kaudu kantakse sinna mitmesuguseid teadmisi ja oskusi korrashoiu alalt. Selle töö wäärtus on ka laiematele hulkadele arusaadaw, arendades sellega usaldust ja poolehoidu kodutütarde organisatsiooni wastu. Esimene aasta

andis rohkesti kogemusi,

mille põhjal järgnewal aastal on wõimalik tööd korraldada mitmeti otstarbekamalt. Ka loodetakse järgnewal aastal osawõtjate arwu suurendada, et rahuldada wõistelda soowijaid senisest suuremal määral.

„Rahwasteliit ei ole enam Euroopa asutis"

Poola arwamine tekkinud olukorrast

ETA. Warssawist, 16. detsembrist. Poolametlik „Poola poliitiline informatsioon" awaldab artikli, milles käsitletakse Rahwasteliidu küsimust ja seletatakse muuseas: Rahwasteliidu probleemid on wiimaste aastate jooksul kujunenud nii tõsiseks, et ei ole mitte liialdus väita, et Rahwasteliidu kriisist. Seisukorda iseloomustawad eriti Itaalia lahkumine Rahwasteliidust ja Saksa deklaratsioon. Poola poliitika on juba pikemat aega teinud pingutusi, et wältida seda seisukorda, millesse on sattunud Rahwasteliit päraast Itaalia lahkumist. Aga Poola pingutused ei leidnud küllaldast arusaamist teiste liilmesriikide keskel.

Edasi meenutatakse artiklis, et Poola oli esimene riik, kes kaotas sanktsioonid Itaalia wastu 27. juulil 1936, j. t. mitu päewa enne Rahwasteliidu wastawat otsust. Siis rõhutatakse, et wälisminister Beck on senatis „Abessiinia küsimuse" arutamisel toonitanud, et Poola ei ole ei otseselt ega kaudselt huwitatud sellest Aafrika tsoonist. Poola on huwitatud Abessiinia küsimusest ainult sel määral, kui see puudutab rahwuswahelist koostööd Rahwasteliidu raamides.

Teatawate Euroopa riikide ajakirjandus on püüdnud wähendada Itaalia otsuse ja Saksa deklaratsiooni tähtsust, andes neile ainult sümboolse iseloomu. Aga meie ei wõi jagada seda arwamist, sest kuigi Rahwasteliit ei olnud universaalne, haaras ta siiski kord kogu Euroopa. Nüüd aga Rahwasteliitu ei saa enam pidada Euroopa asutiseks, lõpetab leht.

Muuta põhikirja

Itaalia Rahwasteliidust lahkumise tähendust ja wõimalikke tagajärgi arutades kirjutab „Stockholms Tidningen" muuseas: Kui edaspidi selgub, et wäikeste riikide erapooletuse poliitika ei lase enda ühendada Rahwasteliidu liikmeks olekuga, siis jääb üle aimult üks wäljapääs — muuta Rahwasteliidu põhikirja sanktsioonide artiklit. Kui seda ei tehta, siis wäikesed erapooletud riigid wõiwad aegamööda Rahwasteliidule kaduma minna.

„Aftonsbladet" peab tungiwalt tarwilikuks, et

Rootsi parlament wõtaks arutusele Rootsi suhtumise Rahwasteliidule.

Tallinn kõrgendas palkasid

Asutati ajalooline muuseum. Mälgule määrati Lagle talu rendiks 14 krooni

Tallinna linnawolikogu eileõhtusel koosolekul tekkis uuesti pikemaid waidlusi linnaametnike ja teenijate palkade kõrgendamise ümber. Linnawalitsus oli oma palgakõrgendamise ettepaneku esitanud endisel kujul, toetudes siseministeeriumi poolt antud wastawatele juhtnööridele. Wolinik Andreesen tegi ettepaneku jagada palgakõrgendamiseks määratud summa kõigi palgaredelisse wõetud isikute wahel ühetaoliselt, à 6 krooni kuus, kuna järgnewaks eelarweaastaks linnawalitsusel oleks tulnud esitada uus täielikum palgakõrgenduse ettepanek. Hääletamisele aga ettepanek ei pääsenud wiimaste muudatuste tõttu linnaseaduses. Et ametnikke pühadeeelsest palgakõrgendusest mitte ilma jätta, wõeti linnawalitsuse seekordne palgaredel lõpuks wastu, kuid ühtlasi awaldati soowi, et järgmise eelarwe koostamisel arwestataks tõsisemalt praegust hindade taset. Samuti soowitati linnatööliste tasud wiia ennekriisiaegsele tasemele ning neid keset talwe mitte wallandada, millised kawatsusi linnawalitsusel osa tööliste suhtes on olnud.

Kõik teised päewakorrapunktid wõeti wastu peaaegu sõnawõttudeta. Muuseas kinnitati linnaaruanne, otsustati asutada Tallinna Ajalooline Muuseum, kogukonnamaksu tasumise tähtpäew wiidi 1. juunile ja August Mälkile määrati Lagle talu rendiks 14 kr. aastas.

Uued üliõpilasühingud paluwad 5000 kr. toetust

Kolmapäewal esitati Ülikooli Walitsusele sellekohane esildis

Miks asutati uued ühingud?

Kolmapäewal esitati Tartu ülikooli walitsusele kolme äsjaasutatud uue üliõpilasühingu — Eesti Naisüliõpilaste Ühingu, „EÜÜ" ja „Ümera" — poolt ühine esildis, kus palutakse ainelist toetust organisatsioonele ruumide muretsemiseks ja sisustamiseks. Ühtlasi esitati ka teine sarnasisuline esildis ülikooli walitsusele, mis

adresseeritud haridusministeeriumile

ja mida palutakse sel juhul edasi saata, kui ülikooli walitsus ei saa palwele wastu tulla.

Esildises märgitakse, et uued üliõpilasühingud tekkisid waid seepärast, et muidu ei oleks saanud üks osa üliõpilasi üliõpilaskonna elust aktiiwselt osa wõtta. Et seda wõimaldada, sel põhjusel ongi loodud uued ühingud.

Teatawasti nõuab uus ülikooli seadus

üliõpilastelt ka kohustusi,

tihedat kontakti ülikooli ja üliõpilaskonna wahel. Ilma ruumideta pole aga mõeldaw nende nõuete täitmine. Ruumide muretsemine käib uutel ühingutel aga üle jõu, pealegi kui nendesse on koondunud majanduslikult kehwemad liikmed. Uutel ühingutel pole ka wilistlaskogusid, kes wõiksid toetusi määrata.

Kui uutel ühingutel ei lähe korda toetust saada, siis tekib olukord, kus ühel osal üliõpilastest pole üldse wõimalik wõtta osa üliõpilaskonna elust. Aktiiwset osawõttu aga uus seadus eeldab, sest kõik üliõpilased peawad

7 protsenti õppemaksu suurusest

maksma üliõpilaskonna omawalitsuse heaks. Ka annab wiimane wälja määrusi, mida kõik üliõpilased peawad täitma.

Niisugune olukord, mainitakse esildises, suunab ühe osa me akadeemilisest noorest teatawale sisemisele kibedustundele, mis ei jäta mõjustamata ühel wõi teisel määral maailmawaate ja mentaliteedi tujunemist.

Haridusminister oma jutuajamisel ülikooli uue seaduse wastuwõtmise puhul märkis, et ministeerium soowib üliõpilaste organiseerumist. Ühtlasi lubati niisugust algatust ka aineliselt toetada.

Neil kaalutlusil paluwad uued ühingud toetust 5000 krooni

Toetuspalwele on juurde lisatud ka kalkulatsioonid. Organisatsioonid kokku wajawad 5 tuba ja saali. Üüriraha ruumide eest maksakse ühingud ise. Toetus läheks peamiselt ruumide sisustamiseks, kütteks ja muudeks kuludeks. Ühingud lepiksid ka, kui toetus antakse pikaajalise laenu näol. Osaline tasumine sünniks igal kuul. Sel juhul peaks ülikool tasuma aga ruumide üüri.

Missugusele seisukohale esildise kohta ülikooli walitsus ajub, selgub lähemal ajal.

Suprema
Körting
Saba
raadio ainuesindus Tartus
RAADIOLADU V. LUMI
Võidu tän 19, telefon 17-45.

Iga Eesti poiss ja tüüruk loeb „LASTELEHE"

Pariisist Tallinna 36 tunniga

Sõiduaeg lüheneb 10 tunni wõrra. — Uus sõiduplaan alates 15. maist

Rahwuswahelisel raudteekonwerentsil, mis neil päewil peeti Kaunases, otsustati teha mitmeid muudatusi 15. maist 1938. aastal maksmahakkawas sõiduplaanis. Selle kawa järele wäljub kiirrong nr. 11 Pariisist kell 19.15, saabub Kaunasesse järgmisel päewal kell 19.45, Riiga kell 23.43 ja Tallinna kolmanda päewa hommikul kell 8.00. Kiirrong nr. 12 wäljub Tallinnast kell 20.30, saabub Riiga järgmisel hommikul kell 5.10, Kaunasesse kell 9.39 ja Pariisi kolmandal päewal kell 10.45. Sellega kestab sõit Pariisist Tallinna 36 tundi 45 minutit senise 46 tunni 45 minuti wastu. Tallinnast Pariisi on wõimalik jõuda 38 tunni 15 minutiga senise 40 tunni 45 minuti asemel.

Berliinist wäljub rong nr. 21 kell 23.28, saabub Kaunasesse järgmisel päewal kell 11.25 ja Riiga kell 16.40. Seega sõidab rong Berliinist Riiga 15 tundi 20 minutit senise 21 tunni 40 minuti asemel. Riiast Berliini sõidab rong nr. 22 ainult 16 tunni 43 minutiga senise 21 tunni ja 8 minuti asemel.

Konwerentsil mundeti ka teisi sõiduplaane. Kohalike rongide sõiduplaanide ühtlustamiseks Läti ja Leedu wahelises liiklemises korraldatakse läbirääkimised 14. ja 15 jaanuaril tulewal aastal Mozheikeis.

A.-S. Eesti Kaupmeeste Majanduskeskuse nõukogu koosolekult

Hiljuti pidas a.-s. Eesti Kaupmeeste Majanduskeskuse nõukogu oma koosolekut. Majanduskeskus alustas oma tegewust 20. okt., kuid waatamata lühikesele ajale on suutnud kaupu läbi müüa ootustest rohkem. Tegewuse ülewaatest selgus, et keskusel tegutsemiseks on kõige paremad wäljawaated, ning huwi kaupmeeskonnal oma keskuse wastu on suur. Kuigi alustati koloniaalkaupadega warustamist, siiski on jõutud läbirääkimistega niikaugele, et tulewal hooajal on juba wõimalik oma liikmeid warustada põllurammuga ning põllutöörriistadega.

Nõukogu kiitis üksmeelselt juhatuse tegewuse heaks, leides, et ettewõetud suund on õige ning ettewõtet tuleb laiendada sarnaselt, et wiimane aja jooksul muutuks kõikide kaupmeeste majanduskeskuseks ning oleks suuteline warustama oma liikmeskonda kõikide tarwisminewate kaupadega. Samuti peeti tarwilikuks, et keskus kiiremas korras alustaks kaupmeeste instrueerimisega nii kauplustes sisustamise, waateakende dekoreerimise ja kaupade wäljapanekute korraldamise kohta. Ühtlasi leiti tarwilikuks korraldada tulewal inwetekskursioon Soome, et tutwuda Soome kaupmeeste majanduskeskuste tegewuse ja nende sihtidega.

„Tootsi pulm" Tallinna Töölisteatris

„Tootsi pulm", mis palju pakku werd sünnitas Tallinna Töölisteatri ja Draamateatri wahel, jõuab nüüd lõpuks esietendusele Tallinna Töölisteatris tulewal pühapäewal.

Kristalli, kelli, ehteid ja lauahõbeda ostate kõige odavamini ikka
V. Tiido kullasepa ärist
Tartu, Aleksandri 6
Kodu- ja välismaa vabrikute esindused.

Pagaritele pikendati uste sulgemise aega

Wabariigi walitsuse eilsel koosolekul waadati läbi ja anti Riigihoidja dekreedina pagaritööstuste öötöökeelu seaduse muutmise seadus.

Muudatus puudutab ainult seaduse par. 9-t, mis hakkab kehtima 1. sept. 1938. a. Seni püüis nõue, et pagarifäitiste tööruumides ei tohi olla ühtegi ust, mille kaudu saab otseselt eluruumidesse wõi teisesse ruumidesse, mis ei ole tarwilikud käitise tööks. Selle nõude täitmiseks oli pagaritöösturitele antud aega kuni 1. jaan. 1938. a. Kuna paljud pagaritööturid ei ole siiski suutnud weel seduse nõuet täita ja ei suudaks seda ehitustehniliste tingimuste tõttu teha ka määratud tähtajaks, siis käesoleva seduse muudatus ongi mõeldud selleks, et anda aega pagaritööturitele kohaldada tööstuseruume seduse nõuetele.

Tartu teatres

Ülikooli Kehalise Kaswatuse Instituudile komplekteeritakse õppeülesande-täitjaid

Ülikooli arstiteaduskonna kehakaswatuse osakonna järgmise semestri tegewus langeb enamuses talweperioodile, mistõttu õppekawas on ette nähtud ka talispordi alade käsitamine. Praegustel õppejõududel on töökawa rajatud peamiselt suwispordile ja sisewõimlemisele ja mängudele, kuid kiiruisutamije, iluuisutamise, suusatamise ja jääkokimängule on tarwilik weel senistele õppejõududele lisaks juurde komplekteerida õppeülesandetäitjaid.

Nagu kuuldub, ongi kehakaswatuse osakond arstiteaduskonnakogule esitanud wastawa palwe, milles juhitakse ülaltähendatud asjaolule tähelepanu ja palutakse samme astuda wastawate õppeülesandetäitjate leidmiseks.

Waremalel kehakaswatuse osakonna tegewusaastatel on kiiruisutamist õpetanud spordiweteraan Joh. Martin ja iluuisutamise tunde on andnud Tartu tuntum iluuisklejа A. Reedre. Kuuldawasti ka eelolewal talihooajal kawatsetawat samade isikutega arwestada, kuid iluuisutamises wõib kõne alla tulla ka mitmekordne Eesti iluuisutamise meister dr. Hirw, Tallinnast. Jääkokimängu õpetamisel kindlamate kandidaatidena esinewad rahwustreener H. Niiler ja eriainete õpetaja A. Kalamees, neist wiimane hakkab õpetama jääkokimängu naistele.

Akadeemiline Meeskoor laulab heliplaatidele

Hiljem järgneb jõulupuu

Täna kell 7 õhtul on Akadeemilise Meeskoori järjekordne lauluharjutus. Seekordne harjutustund on pidulikum celmistest, kuna tänasel lauluharjutusel laulab koor rida laule heliplaatidele. Lauluharjutus toimub üliõpilasmajas, kuhu seks puhuks palutakse ilmuda rohkel arwul lauljaid.

Pärast heliplaatidele laulmist algab koor oma jõuluõhtu pidamist. Jõuluõhtu algus on kell 8.30 õhtul samades ruumides. Jõuluõhtule ilmuda soowijatel tuleb end registreerida üliõpilasmaja riietehoidja juures.

Maarja koguduse jõulupuu ja lastejumalateenistus jääb ära

Tartus lewinema hakanud sarlakitaudi tõkestamiseks on linnawalitsuse terwishoiu osakonna poolt keelu alla pandud laste mitmekesised kogumised ja eriti laste-jõulupuud.

Seda asjaolu arwestades on Maarja kogudus õpetaja A. Wooremaa koos kirikunoorte juhi H. Nurmetiga otsustanud ära jätta eelolewal pühapäewal kawatsetawa koguduse jõulupuu. Ühtlasi otsustati ära jätta pühade ajal ja uue aasta alul lastejumalateenistused. Laste kiriku pühapäewa kool ja lastejumalateenistused seisawad kuni 16. jaanuarini 1938. a., kui selleks ajaks ei tule uusi kitsendusi. Laste omawaheline jõulupuu peetakse 16. jaanuaril, kus ette kantakse sama kawa, mis oli kawatsetud sooritada ennejõulusel koguduse jõulupuu-õhtul.

Peeeskawade rikastamisele

Kuna meie koolidel, organisatsioonidel ja wäikelawadel tihti on raskusi aktuste ja peeeskawade koostamisel, siis on otsustanud haridusministeeriumi juures tegutsew awal. raamatukogude komisjon soowitada awalikkudele raamatukogudele E. K.-it. „Postimehe" kirjastusel äsjailmunud Ed. Looga raamatut: „Walimik ettekandeid koolidele ja wäikelawadele."

Ühtlasi on määratud mainitud raamat komisjoni poolt kooliraamatukogudele keskkoolile, gümnaasiumile ja algkooli wanematele klassidele. Raamatus leiab käsitlemist ka koorkõne ja melodeklamatsioon, mille kohata meil seni wastawat kirjandust polnud.

Raamatukogude kaudu awaneb nüüd neil organisatsioonidel wõimalus walimikku kasutada, kes seda ise muretseda ei suuda.

Soomusronglased tulewad kokku

Soomusrong nr. 3 Seltsi Tartu Osakonna juhatus palub kõiki osakonna liikmeid ja kõiki endiji kaaswõitlejaid Osakonna üldkoosolekule 21. detsl. kell 18 Kaitseliidu Tartumaa malewa ruumesse, Wõidu tän. 10 (Maawalitsuse majas).

Pärast koosolekut peetakse omawaheline koosviibimine, millest osawõtust tuleb teatada kuni 20. detsl. Tartumaa malewa pealik P. Asmusele telef. 9-60. Osawõtumaks on 2 pr. 50 senti.

Soomusrong nr. 3. Seltsi Tartu Osakonna juhatus.

Söwalwe apteekides

Öö wastu reedet on awatud järgmised apteegid: A. Metsapa, Raekoja t. 69, A. Imelik, Tähe t. 74 ja J. Brunof, Suurturg 18.

Teater ja muusika

„Wanemuise" teater

Saksa teatris

Neljap., 16. detsl. kell 8 õhtul rahwaetendus **„Inimesed jääl"**

Tshehhi dramaatiku W. Werneri „Inimesed jääl" on üks kõige õnnestunumatest tänapäewa lawateostest. Teos käsitab aktuaalsei ja elulähedast probleemi, mis loodetawasti ka meie teatripublikule huwi peaks pakkuma.

Tshehhi Rahwusteater on seda tükki mänginud järjest 70-le wäljamüüdud majale.

Näitejuht A. Mering.

Reedel, 17. detsl. kell 8 õhtul rahwaetendusena **„Rohelisel aasal"** mis läheb juba 61. korda ning see on tõenduseks, et see puhtrahwalik operett on leidnud tee publiku südamesse ja selle etendused leiawad ikka wäga sooja wastuwõttu.

Laup., 18. detsl. kell 8 õhtul esietendusena Juhan Jaik'i 5-pildiline näidend **„Põrgu"**

„Põrgu" oma pipranalsadega on paras lawastus wana-aasta-õhtuks, kuid tema erilise wäärtuse tõttu jääb ta ka repertuaartükiks.

Näitejuht A. Mering. Tegelastena esinewad: A. Randwir, A. Mering, J. Jürgo, A. Pillér, E. Aumere, J. Kull, E. Neemre, E. Kruuda, W. Ader, A. Tilk, E. Toding, J. Johannes, L. Kasumets, L. Rammul j. t.

Muusika: E. Tubinalt. Lawapildid: A. Lepikuli, Tantsud: Ida Urbelist ja kostüümid S. Leitu ja H. Arensilt.

Kujutawad kunstnikud uudisloomingu õhtul

Nagu nüüd selgunud, awardub Kunsti ja Kirjanduse Klubi poolt reedel, 17. detsl. korraldadataw uudisloomingu õhtu weel ühe alaga. Oma wäljapanekutega uudisloomingu alalt on lubanud esineda ka järgnewad maalikunstnikud: Aino Bach, Jaan Grünberg, Nikolai Kummits, Anna Põllusaar-Triik, Juhan Püttsepp, Karl Pärsimägi, Gustaw Raud, Kristjan Teder ja Nikolai Triik.

Uudisloomingu õhtul toimub seega kolme ala ühine esinemine, kuna helikunstnikud esitawad uudiskompositsioone. Seesugusena pakub õhtu juba oma erakordsuse ja uudsusega erilist huwi. Kirjanikkudest näiteks esitawad nimmed wanameistrid oma töid, kes awalikkuse ees isiklikult harwa esinewad.

Täieliku esinejate nimestiku ühes esitatawate paladega toome homses lehes.

Osawõtt uudisloomingu õhtust on wõimaldatud kõigile.

Lühidalt

Ülikooli Raadi mõisale jahipiirkond

Tartu ülikooli Raadi mõisale on Raadi wallawalitsuse poolt kinnitatud wastawalt mõisa walitsuse soowiawaldusele jahipiirkond maa-aladel, mis asuwad Raadi ja linna piirides.

Kodutütarde peawanem puhkusel

Kodutütarde peawanem prl. S. Pruuden wiibib puhkusel 15. detsl. 1937. a. kuni 15. weebr. 1938. a. Selle aja kestel täidab peawanema kohuseid peawanema abi pr. L. Kalling-Kaut.

Tartu Meeslaulu Seltsi jõulupuu

Pühapäewal, 19. detsl. kell 1/2 9 õhtul korraldab Tartu Meeslaulu Selts oma tegew- ja toetajaliikmetele ning nende perekondadele jõulupuu söögisaal „Eha" (end. „Sinimandria") ruumes, Suurturg 13. Üles anda W. Lumi raadioäris, Wõidu 19, telef. 17-45.

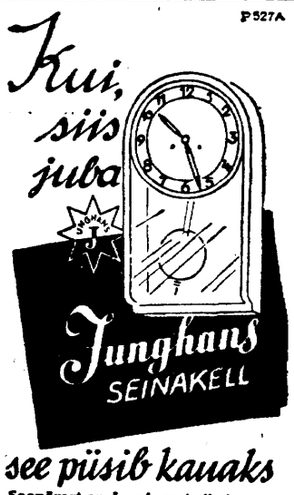

see püsib kauaks

Seepärast on Junghans-kellad wäga sobiwad kinkideks. Junghans-kellad mitmesugustes erilikides on müügil paremates kellaärides. Nende headust tagab Junghansi kaubamärk.

Kiriklikke teateid

Torma kirik. 4. Kristuse tulemise pühal 19. detsl. kell 11 e. l. jumalateenistus armulauaga. Lauluraamatud.

Õp. A. Kuusik

Maarja kirik. Neljapäewal, kell 6.30 õhtul Kristuse tulemisaja jumalateenistus laululehtedega. Peab õp. O. Kodres.

Õp. A. Wooremaa

Kaitsemalewa teateid

Sisewete malewkonna jõulupuu-õhtu

Täna kell 9 õhtul korraldab Sisewete malewkond ja 11. Naiskodukaitse jaoskond oma järjekordse seltskondliku üritusena Malewa staabi ruumides jõulupuu. Kuna malewkond omab Tartu seltskonnas laialdaje sõprade ringi ja malewkond ning naisjaoskonnad moodustawad rohkearwulise pere, siis kujuneb osawõtt jõulupuust kindlasti rohkearwuliseks.

Tartu politseikroonika

Tuli wilditöökojas

Öö wastu neljapäewa, kesköö paiku, kutsuti tuletõrje lendsalk Pikale tänawale, kus maja nr. 33-es oli süttinud tuli.

Õuel põles wilditöökoda, mis kuulub Emilie Iwanson-Tassoʼle. Hoone on segachitus. Katla ümber asub laudehitis, mis sütis kütmise tagajärjel. Põles ära osa seina ja katusesse paar auku. Kahju suurus esialgu teadmata. Kuna tulikahju juures suitsu oli palju — töötasid lendsalga mehed maskides.

Tudus jätkuwad kirikutülid

Kas kiriku ukseid jälle sulgemisele?

Tudulinna koguduse kirikutülid lahendati möödunud aastal sel wiisil, et asutati kohale uus Rahu kogudus, kellele lubati pidada jumalateenistusi Tudu kirikus kolm korda kuus ja Jõisaku õpetaja W. Kuljusele üks kord kuus. Sellega ei olnud aga kohalikud koguduse liikmed rahul, sest kirik kuulub siiski Jõisaku kogudusele, kelle abikoguduseks oli warem ka Tudulinna.

Tülide ja wastuolude lõpetamiseks nüüd on saabunud konsistooriumi poolt korraldus, millega lõpetatakse üldse Jõisaku koguduse poolt korraldatud jumalateenistused ja tahetakse ka kirik ja surnuaed täielikult üle anda Rahu kogudusele. Sellega ei taha aga suur osa endisii abikoguduse liikmeid leppida. Nagu „Wirumaa Teataja" teatab, tahetawat ses asjas korraldada pühapäewal suuremat rahwakoosolekut ja wõib-olla isegi üldist häältelust koguduse liikmete seas, kuhu kuuluda. Leht arwab, et kui kirikutülid sel wiisil edasi arenewad, et siis wiimati suletakse jällegi kiriku ukseid jumalateenistuseks, nagu see oli möödunud aastal.

Tartu linnateenijate palgakõrgendus kinnitati

Hiljuti wõeti Tartu linnawolikogus wastu otsus linnateenijate palga kõrgenduse asjus ühe aastme wõrra, mis läks siseministeeriumile kinnitamiseks.

Nüüd on siseministeeriumist Tartu linnawalitsusele teatatud, et nimetatud palgakõrgendus on kinnitatud ja hakkas kehtima 1. oktoobrist s. a. alates. Palgakõrgendus toob linnale lisakulusid eelarwe käesolewa poolaasta kohta 27.435 krooni.

Homseid sünnipäewi

Ewald Roksmann, politseinik ja tuntud sportlane, sünd. 17. detsl. 1901. aastal Krüüdneri wallas.

Johanna Päts, seltskonnategelane Tallinnas, sünd. 17. detsl. 1890. aastal Palamusel, Tartumaal.

Alfred Teppan, põllumees, äritegelane ja näitekirjanik, sünd. 17. detsl. 1890. aastal Palamusel, Tartumaal.

Karl-Ewald Pihlak, tööstur ja ettewõtete omanik, sünd. 17. detsl. 1891. aastal Narwas.

August Soonberg, õpetaja ja seltside tegelane, sünd. 17. detsl. 1894. aastal Pärnus.

Juhan Tõldsepp, omawalitsuse ja ühistegelane, sünd. 17. detsl. 1889. aastal Wiljandimaal.

Tartu kinod

„Apollo". Kui esimesed Nõukogude Wene filmid olid tihti tendentsliku ja propaganda sihiga, mis sageli saadud mulje põhjalikult rikkus, siis on wiimasel ajal selles sündinud pööre. Propaganda on wähenenud (erandeid siiski weel leidub) ja ruumi antakse ka kunstilistele suurfilmidele. Praegused järjekordsed kaks wene filmi „Liigkasuwõtja Gobseck" ja „Moskwa-Wolga kanal" on mõlemad õnnestunud. Esimene neist on linastatud Prantsuse kuulsa kirjaniku Honoré de Balzac'i teose järgi, mis kindlustab filmi sisulise tuumakuse. Eriti hästi esineb peaosaline liigkasuwõtjana. Ihnuse ebajumala — raha — teenimine, mis ei küsi ohwritest, waid halastamatult edasi sammub kuni hukkumiseni, on näitleja poolt wäga loomulikult ja ustawalt edasi antud. Dramaatiliselt pinew sündmustik paelub kogu filmi kestel waatajat. — Teises filmis näeme, kuis Wolgale walmistatakse uut sängi, mis 128 km pikk. Selleks on rakendatud sajaprotsendiliselt tehnika wiimase aja saawutised. Kahju, et õpilased haiguste tõttu ei saa seda filmi waatama minna. Film wääriks seda kindlasti.

Central. Suurim ja huwitawaim laulu- ja muusikafilm „Maipäewad", Jeanne MacDonaldi ja Nelson Eddy'ga.

„Ateen". Benjamino Gigli uusim kontsertfilm „Tema kõrguse laulja". Geraldine Kati, Gina Falkenberg, Benjamino Gigli peaosades.

Laine. Kunstiline suurfilm „Walitseja" Emil Janningsiga.

Metropol. „Waimude linna walwur" Buck Jones'iga peaosas.

Kõnesid ja koosolekuid

„Karskuse Sõbra" segakoori harjutus on neljapäewal, 16. detsl. kell 8 õhtul Eesti Karskusliidu ruumes Gustaw-Adolfi tn. 18. Kõikide ilmumine kohustuslik.

Tänased kõigad

„Tööta haritlased"

Toetuste kogumine tänapäewal pole kerge. Asutis wõi selts, kes saanud loa korjanduseks, läkitab selle keerulise toimingu teostamiseks tawaliselt ikka tuntumad tegelased, kes pääsewad lihtsamini direktorite kabinettidesse ja oskawad „wajutada selle õige nupu külge."

Seldakse, kui korjaja ilukõned jääwad ainult ametniku teada, siis heal juhul wõib tänada 5 kr. eest. Kui korjandusleht aga pääseb direktori lauale ilutseb seal kindlasti 50 kr.

Seepärast on tarwis nimesid, mis awawad tee rahaasutise „pühamasse" paika — direktori kabinetti. Aga selgi juhul wõib wahest juhtuda päris koomilisi situatsioone.

Üks kultuuripõllul teeneterikas selts Tartus, kes warsti pühitseb suurt juubelit, on hoolsalt kogumas toetusi õilsajihilise fondi heaks. Korjanduselе on kõikjal hästi wastu tuldud.

Neil päewil seltsi juhtiwad tegelased wiibisid Tallinnas sama materjaalse sihiga.

Jõudis järg suurema rahaasutise kätte, kuhu läksid toetusepalwega Tartu ülikooli professor ja ühe ülikooli asutise juhataja.

Direktori jutule pääsemiseks tuli härradel oma soow ette kanda wastawale ametnikule. See kuulas auwäärt waimupõllul töötajate soowi ära ja kadus siis direktori kabinetti.

Weidi aja pärast ilmus ametnik uuesti ja palus korjanduslehte direktori kätte wiimiseks.

Ülikooli õppejõud seletasid siis ametnikule, et korjanduslehte neil pole — aitaks kui nad saawad lugupeetawa direktori lubaduse. Ametnik leppis ka nii.

„Korjandusi on palju, kõigile wastu tulla ei saa. Kuna aga korjate tööta haritlastele — saate 5 krooni," sõnas mees uhkelt lootes nagu tawaliselt näha rõõmuwina korjajate nägudel.

„Tallinna tööta haritlastele andsime 5 kr. ja Tartu omad saawad samapalju."

Kulus weidi aega enne kui professor ja ülikooli asutise juhataja said selgeks teha, et nad pole tööta haritlased ja pole õigustatud nende nimel annetist wastu wõtma.

Siis ametnik taipas oma eksitust ja wabandas wäga. Jutud acti edasi direktori kabinetis ja kui lahkuti oli lubadus käes 100 kr. suurusele toetusele.

See kindlasti wääris tuntud teadlastel mõni minut olla tööta haritlane.

Laste kogunemised täielikult keelatud

Peale pidude keelati ka lasteetendused teatrites, kinodes, lastejumalateenistused ja jõulupuud

Tartu linnawalitsus omal koosolekul kinnitas Terwishoiuosakonna alljärgneva ettepaneku sarlakitaudi wastu wõitlemise asjus.

Jõulupuude korraldamise otsustamine alg- ja keskkooles jätta koolijuhatajate ja kooliarstide hooleks. Seejuures on lubataw jõulupuu korraldamine ainult oma kooliõpilastele ja õpetajatele ilma wanemate ning wäljaspool kooli laste osawõtuta.

Jõulupuust ei wõiks osa wõtta õpilased,

kellel on kael haige, köha, nohu ja mädajooks kõrwadest.

Eelkoolealistele lastele wäljaspool kodusid — lasteaedades — ühiseid jõulupuid mitte korraldada, kuna olustik jõulupuu korraldamisel on ka lasteaedades teistsugune — külmetus kui ka infektsiooni hädaohtu pakkuw wanemate juuresoleku tõttu.

Ära keelata kuni 15. jaanuarini 1938. a.:

Heategewate ja teiste organisatsioonide poolt korraldatawad lastejõulupuud, missugusest on osawõtmine ette nähtud laialdasematele laste ringkondadele. Lasteetendused teatrites ja kinodes, lastejumalateenistused ning igasugused teised laste suuremal arwul kokkutulekud.

Otsustati paluda lastewanemaid:

mitte lubada oma lastel külla minna teiste, eriti haigete laste juurde; hoolitseda selle eest, et lapsed mitte ei külmetaks; eriti on tarwilik hoolitseda laste jalgade, käte ja kaela soojuse eest.

Säärase korraldusega wähendatakse laste jõulurõõmu, kuid haiguse lewimise piiramine on tähtsam, kui mõnetunnise jõulurõõmu walmistamine. Et seda jõulurõõmu siiski wõimaluse piirides lastele pakkuda, on soowitaw, et wanemad lastele määratud jõulupakkidele järele tuleks wõi need lastele kojusaadetakse.

Elatusmaksumuse indeksi rewideerimine

Tööliskoja ettepanek

Tööliskoja esindajatel oli eile läbirääkimisi Riigi Statistika Keskbüroo elatusmaksumuse indeksi arwestamise asjus. Tööliskoja esindajad juhtisid tähelepanu, et ametlik indeks ei peegelda tegelikku elatusmaksumuse muutust õieti. Näiteks näitab ametlik indeks toiduainete alal oktoobri kuu kohta tõusu 3 protsl., tööliskoja poolt kogutud andmed töölisostjate kaudu näitawad aga elatusmaksumuse tõusu toiduainete alal 11 protsl. Kui wõtta üldist elatusmaksumuse indeksi, siis ametlikult näitas see oktoobris tõusu 5 protsl., Tööliskoja andmetel aga 9 protsl., milline wahe on üsna tunduw.

Tööliskoja esindajad juhtisid tähelepanu, et siin tuleks ette wõtta korrektiiw, kuna olukord on eriti ebanormaalne töötülide lahendamisel. Nimelt wõtab töötülide lahendamise komisjon aluseks ametliku elatusmaksumuse indeksi ja palgatõstmised komisjoni poolt tawaliselt kunagi ei ületa selle indeksi piire. Nii saawad aga töölised üsna wäikese palgatõusu osaliseks, kuigi tarbeainete hinnatõus on tegelikult suurem. Tööliskoja esindajad juhtisid tähelepanu, et elatusmaksumuse indeksi tuleks arwestada tegelikkude kaupluse hindade alusel, mitte turuhindade alusel, nagu seda teeb Statistika Keskbüroo, ja millest on tingitud tegelik wahe nende kahe andmete wahel.

Statistika Keskbüroo seletas, et rahwuswaheliselt on kombeks aluseks wõtta turuhindasid elatusmaksumuse indeksi arwestamisel ja seepärast ei osutu wõimalikuks ka siin teisele alusele minna. Küll aga lubati edaspidi indeksi arwestamisel wõtta arwesse ka Tööliskoja poolt kogutud andmed kauplуse hindade alusel. Neid andmeid hakkab Tööliskoda esitama Statistika Keskbüroole pidewalt.

Eilne raadiokawa anti Türilt

Kuuldawus oli kõikjal rahuldaw

Türil walmimud Riigi Ringhäälingu uue saatejaamaga on katsed käinud juba mõnda aega. Ühtlasi on korraldatud ka juba proowisaateid. Eile õhtul esmakordselt toimus terwe programmi üleandmine Türi saatejaama kaudu. Tulemustega ollakse rahul.

Millal Türi saatejaam pidulikult awatakse, ei ole weel teada. Lõppotsuse selles asjas teeb teedeminister. Arwata on, et see wõib sündida alles mõne kuu pärast, kuna saatejaamas on teostada weel terwe rida detailtöid. On selgunud nimelt, et saatejaama sissesõidude täies ulatuses ei wasta täpselt nendele nõuetele, mida lepingus ette nähti.

Rahwuswahelisist raadioküsimusest

29. nowembrist kuni 8. detsembrini Nizzas peetud ringhäälingute ühingute liidu aastakonwerentsist wõttis osa ka Eesti ringhäälingu direktor kol. F. Olbrei, kes jõudis eile kodumaale tagasi. Nagu kol. F. Olbrei seletab, on Nizza konwerentsi töö olnud üsna tulemusrikas. Muuseas pidi tulema päewakorda ka ettepanekute tegemine ringhäälingute lainealade jaotuse küsimus. See küsimus oleks olnud ettewalmistuseks tulewal kewadel Kairos peetawale konwerentsile. Nizza konwerentsil jäeti see küsimus aga päewakorrast ära. Ühe küsimusena, mis käesolewal konwerentsil arutusele tuli, on märkida tsentraalajaatuse loomise kawatsust heliplaatide walmistamise jaoks. Praegu on olukord nõnda, et nende walmistamine ei ole tsentraliseeritud ja seetõttu ringhäälingutel kujunewad heliplaatide kajutamiskulud üsna suureks.

Nimetusi põllutööministeeriumis

Riigihoidja oma otsusega nimetas senise põllutööministeeriumi majanduse juhataja Heinrich Kereman'i põllutööministeeriumi majandusdirektoriks, arwates 14. ikp., pannes temale ühtlasi kantselei direktori ülesanded kantselei majandusala osas.

Riigihoidja oma otsusega samast päewast pani põllutööministeeriumi üldasjade juhataja Karl Jõgisele ministeeriumi kantselei direktori ülesanded kantselei üldala osas, arwates 14. ikp.

Nii H. Kereman kui ka K. Jõgise omawad õigusteadusliku hariduse.

Soomes palju Wene hunte.

Helsingist, 16. detsl. Nagu Kemist teatatakse, on Põhja-Soomes Inari ümbruses ilmunud tänawu Norrast ja Wenemaalt eriti palju hunte. Kardetakse, et hundid wõiwad tekitada suuri kahjusid põtradele. Soome jahiliit kawatseb korraldada suure hundijahi.

Sõjakuulutamine rahwa otsustada

Washingtonist, 16. detsl. (Reuter). Riigisekretär Cordell Hull teatas, et ta seisab wastu Ludlow ettepanekule muuta Ühendriikide põhiseadust nii, et sõjakuulutamine antakse rahwahääletuse otsustada.

Wastutaw toimetaja: **Jaan Kitsberg.**
Wäljaandja: **E. K./Ü. „Postimees".**
Trükitud „Postimehe" trükikojas **Tartus.**

Vaikselt lahkus meilt meie unustamata õde

Liine Sulbi

(sünd. **LAAR**). Surnud 13. dets. 1937. a.

Matmine laupäeval, 18. dets. 1937. a. kell 1 l. leinamajast, Pikk tän. nr. 37, Maarja kalmistule. Palume sugulasi ja tuttavaid saatma tulla.

Leinajad omaksed

Leiname armast sõpra

Emmi Olesk'it

sünd. 20. IX 1860. a.
surn. 12. XII 1937. a.
maet. 15. XII 1937. a.

Perek. Künnapuu.

N. H. KODAASOV & POEG
Riia tänav nr. 37, soovitab

sobivaid kinke

pühiks, nagu:

keraamikast lillevaase alates	Kr.	—.50
„ kausse	„	1.—
„ tuhaaluseid	„	—.60
eestikeelse tekstiga õllekanne	„	2.10
keerlev. roostevabu tordialuseid	„	4.—
hariliikke tordi aluseid	„	2.25
suhkrutoose nikkelsangaga	„	1.—
kohviserviise portsel. 9 osa	„	6.25
roostevabu nuge-kahvleid	„	1.—
roostevabu nuge-kahvleid luupeaga	„	1.50

Peale loetletute palju uudisartikleid suures valikus erti odavate hindadega.

N. H. KODAASOV & POEG
Riia 37, telefon 693.

Oksjoni kuulutus

Tartu 1. jsk. kohtupristav müüb avalikul enampakkumisel 23. dets. 1937. a. kl. 11 Tartu Ringkonnakohtu ruumis August Sepp'a maakoha 19,7 ha ühes päraldistega ja metsaga, hinnatud 1600 kr. Koht asub Laeva vallas, Kärevere mõisast eraldatud Soosaare nr. A—40, kinnistu nr. 10513, Tartust 18 km.

Kestvat võõmu

valmistavad

JÕULU-KINGID

minu rikkalikust laost. Ülikooli t. 2

E. W. JÜRGENS

Ratsarügement ostab kohemaksetava raha eest korralikke

põllu-, kultuur- ja aasa-

heinu

ning korralikku

kaerapõhku

Vastuvõtmine igal tööpäeval kl. 8—15 Lembitu kasarmutes. Majandusülem.

Pühiks **šokolaadi, šokolaadi jõulukompvekke** ja mitmesugus. maitsvaid kompvekke soovitab **šokolaadi- ja kompvekitööstus-äri**

O. Nõmm Tartus, Aleksandri 24-a

Oskar Heine pianiinod

on täiuslikud. Külastage vabriku ladu **Kalevi tän.** (Karlova) **nr. 69.**

---

3 kilomeetrit Tartu linnast

KORTER

ühes 2½ vakamaaga, õunapuuaia ja karjamaaga, kohe pikemaks ajaks rendile anda töödarmastavale perekonnale. Eterna 3 tuba, ait, laut, küünis ja saun. Küsi „Postimehe" rmtkpl. „Korter 3 kn linnas".

„Vanemuise" teater
Saksa teatri ruumes.

Odav teatrinädal

Neljap., 16. dets. kl. 20 (8 õhtul) 6. korda. Rahvaetendus.

Inimesed jääl.
V. Werneri näid. 3 v.

Reedel, 17. dets. kl. 20 (8 õhtul) 61. korda Rahvaetendus.

Rohelisel aasal
V. Tolarski operett 3 v.

TOOLISTEATER

Pühapäeval, 19. dets. kell 20 (8 õ.) esietendus

Mõirga Hiina!

S. Tretjakovi näidend 9 ilüs. Vahelugemised mag. U. Masingult. Saatemuusika Joh. Bleivelt. Pääsmed 45 s. — kr. 1. Pääsm. eelmüügil teatri kassas igal teisipäeval ja neljapäeval kella 19—20 ja etenduse päeval kella 12—13 ning 18—20-ni.

MÜÜMISED

Suures valikus nikkel- ja teisi raud-ref.-

voodeid

madratseid, kappe ja laudu soovitab voodi- ja mööbliäri „VALIK" Tartus, Võru tän. 10. Järelmaksu võimalus.

Mööbliäri G. POCK
Omanik J. SADDE
TARTU, LOSSI TÄN. 12-16
TELEF. 7-41

Korras

tiibklaver

odavasti müüa. Küsida ostu-müügiärist Raekoja 2.

Jõulupuu-algu rauast

kruvitavaid veeanumaga või ilma. Jõulupuuliihtreid suurtele küünaldele soovitab E. Haffne, Aleksandri 24.

Müüa

sepatöölistad

väiksemajõuline

aurukatel

ja 36-toll.

viljapeksumasin

järelmaks võimalik. Teateid saab Meloni t. 20—2, B. Pikk, Tartus.

Ostate ja tellite vastupidavaid

diivaneid

ja garnituure. Diivanitööstus O. Lukk, Riia tän. 15. Sissekäik hoovist.

Korras maja

elumuutmise tõttu müüa paremas linnaosas. Teat. „Post." rmtkpl. „500".

End. mõisa

2 trümmopeeglit

odavasti müüa. Küsida Ülikooli 16—2.

MÜÜA

plüüsh-mööbel ja karakullkraega meesterahva palitu. Elva t. 10—1.

Vähe pruugitud 5-sahtliga

kabinett-õmblusmasin

firma „Singer", odavasti müüa. Turu tän. 38—5.

Raha-kapid

müüa. Raekoja 38.

Müüa mõni kuu tarvitatud ilus

magamistoa-mööbel

(hele tamm pähkliga) ja seanahast inglissadul. Eha t. 30—3.

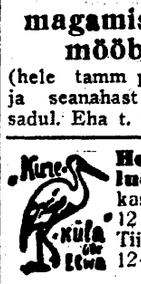

Head jõulusõunad kastides à 12 kg. müüa Tiigi 6, kl. 12—1 ja 5—6.

Soome telte

müüa inglise terasest suurel ja väiksel arvul. Puiestee 29-a, Pärn.

Müüa odavasti hästihoitud

viiul

Tiigi 26—1.

Müüa moodsaid

riidekappe,

puhveti- ja raamatukappe, kummuteid, diivaneid, söögilaudu ja toole. Uueturu tän. 10, mööbliäri.

Majad müüa

esimeses linnaosas. Teated advok. Dehn, Lossi tän. 11-a, kella 5—7 p. l.

Ärasõidu tõttu müüa uus

kotik-mantel

Gustav Adolfi 15—5, kella 6—8.

Juhuslikult müüa vähekantud meesterahva kraega

talvepalitu

suuremale kasvule. Kindral Põdra 5—6.

Müüa kolmeuksega

riidelapp

Vene t. 14—4, hoovimajas.

Juhuslikult odavasti müüa

õmblusmasin ja raadio

Õnne 34—4.

Müüa

kolmereaga lõõtspill, autokummi pump, mis käib käigukasti külge. Turu tän. 13—7.

OSTMISED

Soovitakse

osta pruugitud

restoraniletti (võib olla ka poelett), vähemat puhvetikappi, baaritoole (pukke), laudu, toole, pitside alust letile, priimust, serviise jne. Pakk. saata hiljemalt 18. skp. „Postim." rmtkpl. „1 kr. nr. 12256003" ettenäitajale.

OSTAN igasuguseid

pudeleid

ja apteegi rohuklaase. Tähe tän. 61.

Soovin osta

tisleripinki

koos riistadega. Pakk. „Postim." raamatukpl. „Pink + riistad".

Eeskujulik juuksetööst. äri daamidele

Peeter-Põllu tn. nr. 9, telefon 19-40.
Uspenski kiriku vastu.

Kestvad

aurulokid

originaal Vello'l. Püsivad tangilokid, parukate üürimine, **juuste,** kulmude ja ripsmete värvimine, vesilained, maniküür ja teised tööd. Tööheadus kõigil aladel võistluseta. Palun endiseid kui ka uusi töötarvitajaid mind külastada.

Austusega **A. TRAUCH** (end. Raamat).

Müüme alandatud hinnaga 50 ha talupidajate

tarbepuu-metsa

enampakkumisel Meleski klaasivabrikus 18. dets. s. a. Metsa koha peal näitab a.-s. metsavaht.

A.-S. „Rõika-Meleski" juhatus.

KARL HAUPT'l

Peennaha õppetöökoja kauplused

Tartus, Võidu tän. 1, telef. 14-31 **Tallinnas, Harju tän. 39**

MAITSERIKKAS VALIKUS:

Peennahk reisitarbed, Daamide käekotid, Potfellid, Rahataskud, Metallraha kotid, Kohvrid ja teised peennaha tööd

Kunstkäsitöö esemed nahast: Auaadresskaaned, Albumid, kirjamapid, Laua- ja taskuplokid, Jiu-, tubaka- ja kaardikarbid, turismiesemed

---

Küsi-õmblusmasinat

võib ka pandimaja pilet olla, soovin osta. Kirjad „Postim." raamatukpl. „Masin 979".

Soovitakse osta pruugitud, hästi korras hoitud

lapsevankrit

Pakkum. saata „Postimehe" rmtkpl. „Lapsevanker 978" all.

Soovitakse osta pruugitud, moodsat

lapsevankrit

Teated ühes hinnaga „Postim." rkpl. „976".

Soovin osta pruugit. kerget

rege

Teat. H. Treffneri t. 9, vorstitööstus.

Soovin osta pruugit. kergemat

rege, aisasid, reepera ja hobuserjistu.

Teat. „Postim." raamatukpl. „Regi 995" või Pärna tän. 26—1.

Soovitakse osta sadulsepa

pakfunaba-masinat

Kirjad „Postim." raamatukpl. „23. dets.".

TÖÖ OTSIMISED

Uut ja vana mööblit

polsterdan

korralikult ja odavasti. Kirjad palun „Postim." rmtkpl. „Polsterdaja".

Soovin õmbleja juurde

tööliseks

oma masin. Kirj. „Postimehe" rmtkpl. „155".

Kutseline

aednik-meister

tunneb moodsat aiandust, lillekasvatust. Töötan. ärijuhina puukoolides, soovib kohe kohta. Kirjad Lõuna-Eesti Kutseaednikkude Ühing, Tartu, Suurturg 17, Nurmsalu.

Korteri OTSIMISED

Üliõpilane vajab

mõbl. tuba

kohe või hiljemalt 1. jaan. Teat. „Postim." rmtkpl. „Aastaüürnik nr. 1".

Persil

teeb

pesu pimestavalt valgeks

säilitab pesu headuse ja on lihtne käsitada. Saadaval kõikjal.

Meie tuntud

jõulukinkide seeriamüük

Kr. 0.25 — 3.00 on alanud

A.-S. D. MIRVITZ & POJAD
Raekoja tänav 6.

*

Astroloogiline kalender 1938

tähtis linna- ja maarahvale. Saadaval ajalehe kioskides, raamatukaupl. jne. Edasimüüjatele kalendrid «Rahvaülikoolis», «Pressa» või Poom'i kaudu saadaval.

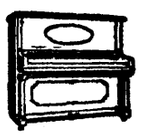

Klaverivabrik

JOH. VIHM

soovitab ilusa kõlaga **pianinosid.** Soodsad järelmaksu võimalused. **Tartus, Gildi tän. 7. Telefon 16-18.**

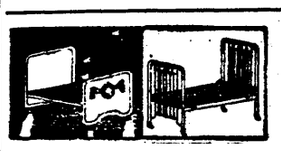

Parim. ja ilusamaid

REFORM-VOODEID

ostate Tähe tän. 72, tel. 7-10. **A. KAKRIKU & J. KIVI** tööstus.

Välja üürida

äriruum

kolme suure vaatekaaga. Asub väga käidavas kohas, südalinnas, kahe tänava nurgal (Kaubahoovi vastu). Järele küsida Aleksandri t. 2, f-ma A. Pasternaki ärist.

Sobiv jõulukink noorsoole!

H. MICHELSON

Meeste ridadesse

See huvitav, nägus ja õpetlik raamat on mõeldud eeskätt 16—20-aastastele noortele kütkestavate huviharrastuste, nagu enesekasvatuse, matka, laagerdamise, pioneerluse, spordi ja mitmesug. väliste ja siseruumi harrastuste edendamiseks. 160 lk.

HIND 1 Kr. 50 s.

Arvustused kõnelevad sellest raamatust:

„... Seda suurem oli üllatus, kui viimases külastuspaigas Eestis, kätte anti vastilmunud vanemskautluse raamat... Heameelega tõttab soomlasest lugeja seda haruldast teost lugema, kuna sellist pole ilmunud kogu maailma skautluse hulkades peale inglise ja paari teise maa... Raamat on asjatundlikult ühtjustatud Baden-Powelli ideedega, samas on, need eestipäraselt esile toodud... L. Vuolasvirta „Partiojohtaja".

„... Noort, 16—20 aastateni ei huvita enam lapselikud mängud... Vilunud ja kauaaegse praksisega noortejuhina on autoril õnnestunud anda palju häid näpunäiteid selleealistele noortele isetegevuse sisustamiseks ja huvialade keskendamiseks. Raamat pole tarvilik mitte üksi noortele, vaid sellega peaksid tutvuma ka kõik meie noortejuhid." Ed. L. „Post." 234.

Saadaval raamatukauplustes kõikjal.

Pealadu: „POSTIMEHE" RAAMATUKAUPLUS, Tartu, Suurturg 16.

Raamatu hinna rahas või postmarkides ettesaatjaile saadetakse raamat kätte kuludeta.

Kõik daamid,

kes soovivad, et neil oleks hästipüsivad soengud, elegantsed ja püsivad vesilained, priima maniküür ja kauakestvad odavahinnalised elektri-aurulokid, palun külastada minu äri **Riia tän. 33,** juuksetööstus **A. Michelson.**

Kabinett-mööblit

(nahast), hästi alalhoitud, soovitakse osta. Pakkumised Tallinn, Lembitu 13, krt. 4.

Daamide- ja härrade juuksetööstus Kalevi tän. 34 (Aida t. nurgal). Võistlemata head, odavahinnalised **elektri-aurulokid** väljakasvamiseni «Vellol». Suured rullid. Parim välismaa õli.

A. Kriisa-Parts.

Jõuluks

soovitame oma tööstusest soodsate hindadega **maiusaineid:** jõulukompvekke, šokolaadi, marmelaadi, karamelle jne. **Kauplustele ja koolidele suur hinnasoodustus.**

Esimene Tartu Kompvekivabrik **Aleksandri 15**

Äriruumid

Tartus, südalinnas kõige käidavamas kohas sisseseadega ära anda. Järelepärimisel teatada kauba ala «Postimehe» kaupl. «Äri 981» all.

TÖÖ PAKKUMISED

Tarvitatakse

teenijat

kes keeta oskab. Kaluri 2.

Vajatakse

tolutädrukut

otsekoheseks ärasõiduks. Tulla Herne tän. 15—7.

Müüjannat

vilunud, on kohe tarvis ajutiselt, sobivuse korral pik. ajaks. R. Võsu kolon.- ja veinikpl. Suurturg 20.

Mitmesugused

Kas Teil on juba

1938. a. Taluperenaise tähtraamat, ligi 200 suurt lehekülge tihedat kirja. Hind 25 senti.

Palun seda

isikut,

kes laupäeval, 12. dets. kell 6 õhtul Maarjamõisa liini omnibusest väljudes võttis kaasa valges paberis võõra pakikese, seda vabatahtlikult ära anda sama omnibuse piletimüüjale-prouale. Paki võtjat on märgatud.

Seda daami, kes 10. või 11. dets. k. a. viis J. Koorti mütsikauplusest Tartus, Kauba t. 9 seal tehtud ühe meesterahva karakull

soome mütsi,

palume enesest teatada või isiklikult kauplusse ilmuda kas 17. või 18. detsembril.

V. a. jõukamad

daamid,

kes teist soovib 20-a. vaest ja purupaljast, koduta hulkurit endale mängukanniks. Vanus tähtsuseta. Palun kirjutage „Postimehe" rmtkpl. „Koduta hulkur" all.

Dr. Elsa Kurvits
Naistehaigused
10—12 ja 3—4.
Aia tän. 8. „Vanemuise" kõrval.

Dr. J. Imelik
Naha-, sugu-, põie- ja sisehaigused
Ülikooli nr. 30 (raekoja taga). Telefon 11-41.

Sümp., 32-a. lahutatud mees, kes ei suuda olla üksi, soovib

abielluda

sümpaatse naisolevusega töölisringist kirj. enesekirjeldusega. Ande jandi, Tallinna t. 51, Agudanti kpl., „Riigiteenija".

Haige ema

palub jõukamaid perekondasid 11-aastasele pojale vanu jalanõusid või rahalist abi. Kirjad „Postim." raamatukpl. „Kurvad jõulud" all.

Soovitakse

laenu

kolme kuu peale heade protsentidega, 100 kr. Teat. „Postimehe" raamatukpl. „Kiire laen + hea protsent".

Lihakauplus

ära anda kõige sisseseadega. Teat. saab Raekoja t. 40, pagariärist.

Soovitakse korralikku

äriruumi

heas rajoonis. Teat. „Postimehe" rmtkpl. „Soliidne firma".

Toiduainete-

kauplus-ruumid

ühes piimapoega ära anda. Teateid saab Narva t. 25, söögimajast.

„Postimehe" kuulutuste peale eelmisest tööpäevast kl. ½11-st kuni tänna kella ½11 saabunud

kirjad

Märgusõna	Arv
Aastaüürnik 7595	2
Arsti korter	2
Bäss	1
Era	6
Ema ja poeg	2
Endla 23, Ly 33	1
Imavere	1
Inkassaator	1
Kaupluseruumid 33	1
Kiire abielu	1
Kerge lisasissetulek	1
Korter 865	1
Koduarmastus	1
Kutse + B.	2
Kui palju raha	1
Majandus + armastus	2
Mees 40	1
Praktika + aastaüürnik	1
Südame talu	6
Sepapoiss 866	2
Sosistus öös	1
Ta teab	1
Tuba 895	1
Tubli töömees 939	1
Turu lähedal	3
Täiuslik majateenija	3
Töökas + aus	1
Väike talu 649	1
Võõras Tartus	2
13	2
1938 kahekesi	1
7527	1
89	1
9	1

Kadunud

Palun ausat isikut

kes leidis 14. skp. omnibusest

portfelli,

seda ära tuua või vähemalt dokumendid ära saata Tolstoi t. 14, majaomanikule. Maksan hea vaevatasu.

---

3. skp. kaduma läinud Raadi vallas taksi tüüpi valge, kollaste laikudega

hagijo-

kutsikas. Teatada hea vaevatasu eest Joh. Glück'ile, Kaubahoov nr. 14, telef. 15.